

ARMOEDEBELEID 2024 EN VERDER

Versterken bestaanszekerheid

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. Inleiding	6
2. Oorzaken en gevolgen armoede	8
3. Visie en missie	11
3.1. visie	11
3.2. missie	11
4. Van visie naar uitvoering	12
4.1 samenvoeging regelingen	14
4.2 herziening inkomensgrenzen	19
4.3 motie “onderzoek steun middeninkomens”	20
4.4 inkomensnorm: hoe het nu is geregeld	21
5. Kernwaarden in de uitvoering van dienstverlening aan inwoners	22
6. Ontwikkelopgaven	26
6.1 doorontwikkeling regelingen & bereik	26
6.2 integrale aanpak armoede en samenwerking netwerkpartners	27
6.3 samenwerkingsprojecten	28
7. Resultaten participatie	31
8. Kengetallen	34
8.1. cbs - laag en langdurig laag inkomen	34
8.2 stadspeiling 2023	37
8.3 resultaten benchmark armoede & schulden: minimaregelingen vergeleken met andere gemeenten	37
9. Financiën	40
10. Communicatie	44
11. Monitoring en evaluatie	45
10.1 redenen voor het wel/niet bereiken van de doelgroep	47
10.2 leiden de ingezette middelen tot het gewenste resultaat	47
10.3 wat zijn de redenen voor het wel/niet behalen van het gewenste resultaat	47
10.4 effectonderzoek door externe onderzoeker in 2025	47
Bijlage 1 samenvatting netwerkbijeenkomst en resultaten gesprekken stadsgesprek	49
Bijlage 2 brede aanpak armoedebeleid in gemeentelijke beleidsnota's en actieplannen	52
Bijlage 3 vergelijking geraamde kosten vanaf 2024 vergeleken met de kosten van 2021 en 2022	55
Bijlage 4 aantallen verstrekkingen in 2021 en 2022	56

VOORWOORD

Beste lezer,

Graag presenteer ik u het nieuwe beleidsplan “Armoedebeloid 2024 en verder: versterken bestaanszekerheid”. In dit plan leest u hoe wij ons armoedebeloid de komende jaren vernieuwen. Een herijking, zodat wij onze inwoners beter kunnen helpen, zij ons beter weten te vinden en onze dienstverlening makkelijker wordt.

Wie de meest recente cijfers van het Centraal Planbureau erop naslaat, weet dat armoede in ons land de komende tijd toeneemt. Bestaanszekerheid is niet voor niets een van de belangrijkste actuele landelijke thema's.

Uit onderzoek blijkt dat het aanbod in Amstelveen ruimhartig is. Daar zijn we trots op. Tegelijk blijkt dat niet iedereen er gebruik van maakt. De regelgeving van de overheid is bovendien soms te ingewikkeld en te weinig voorspelbaar voor inwoners. Het moet eenvoudiger. Daarom kiezen we in Amstelveen voor een aanpak waarbij we regelingen samenvoegen. Voor kinderen komt er één pakket. Er hoeven dus geen aparte aanvragen meer worden gedaan voor schoolkosten of sport. Voor inwoners met de pensioengerechtigde leeftijd geldt hetzelfde; zij krijgen ook één pakket. Voor volwassenen komt er een aanbod via de Amstelveenpas met sport, leefstijl cultuur en participatie.

We werken ernaartoe dat inwoners uit de doelgroep die bij ons bekend zijn en voldoen aan de voorwaarden regelingen niet meer hoeven aanvragen, maar automatisch krijgen. Inwoners zonder een bijstandsuitkering die in het verleden hiervoor in aanmerking zijn gekomen, worden herinnerd aan het opnieuw aanvragen. We stoppen zoveel mogelijk met achteraf controleren van bonnetjes. We gaan uit van vertrouwen en het vermogen van mensen om zelf keuzes te maken die passen bij hun situatie. Zo verminderen we de administratieve lasten.

Het zijn enkele voorbeelden uit onze nieuwe benadering waarin de verregaande gevolgen van armoede op meerdere leefgebieden centraal staan. Want het gaat verder dan een negatief saldo op de bankrekening. Armoede onder kinderen bijvoorbeeld kan generaties lang doorwerken en hen remmen in hun ontwikkeling. Preventie is daarom belangrijk, evenals het voorkomen van gezondheidsverschillen.

Life events zoals een scheiding of verlies van werk kunnen iedereen overkomen. Het kan voor een kettingreactie zorgen waarmee mensen in een vicieuze cirkel terechtkomen. Die cirkel willen wij doorbreken met een integrale aanpak. De persoon staat centraal, niet het oplossen van één specifiek probleem. Op die manier zorgen we ervoor dat we onze inwoners beter kunnen helpen en de bestaanszekerheid in Amstelveen vergroten.

Marijn van Ballegooijen
Wethouder in Amstelveen

SAMENVATTING

Bestaanszekerheid, ofwel een bestaan met voldoende en voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg en een buffer voor onverwachte uitgaven. Dit is nodig om mee te kunnen doen in de samenleving. Armoede zorgt ervoor dat bestaanszekerheid onder druk komt te staan. Het belemmert inwoners om mee te doen en leidt tot ongelijke kansen. Armoede kan ontstaan door ingrijpende gebeurtenissen zoals een echtscheiding of werkloosheid, maar kan ook van generatie op generatie worden overgedragen. Het leidt tot een vicieuze cirkel waardoor een opeenstapeling van problemen ontstaat.

Overheden hebben een verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat mensen niet door het ijs zakken en hulp te bieden waar mogelijk. Amstelveen pakt de handschoen op met nieuw beleid. De stijging van energiekosten en de hoge inflatie nopen hier toe, alsmede nieuwe wetenschappelijke inzichten in de gevolgen van armoede en recent onderzoek naar Amstelveens beleid door de rekenkamer. Met het nieuwe beleid bevorderen wij kansengelijkheid en doorbreken wij de vicieuze cirkel.

Dat doen we in eerste instantie door het versimpelen van de gemeentelijke regelingen. Hulp wordt bovendien eenvoudiger te vinden en aan te vragen. We vergroten de keuzevrijheid en we houden rekening met persoonlijke situaties door maatwerk te leveren. We hebben oog voor een (tijdelijke) vermindering van het 'doenvermogen' van inwoners met financiële problemen. Kinderen krijgen speciale aandacht. Ook zorgen we ervoor dat we meer mensen bereiken. Het beleid gaat uit van vertrouwen; inwoners met weinig geld kunnen zelf de beste keuze maken voor zichzelf en hun kinderen.

We vereenvoudigen door:

1. Regelingen voor dezelfde doelgroep zoveel mogelijk samen te voegen.
2. Eén inkomensgrens te hanteren versus meerdere inkomensgrenzen zoals nu het geval is.

We vergroten de keuzevrijheid en maatwerk voor inwoners door:

3. Vaker een geldbedrag te verstrekken in plaats van een voorziening in natura.
4. We continueren de ruimhartige inzet van individuele bijzondere bijstand.

We vergroten het bereik door:

5. Voorzieningen beter af te stemmen op de behoefte van de doelgroep. Een voorbeeld hiervan is het leefstijl en beweegaanbod voor volwassenen en de doorontwikkeling van de Amstelveenpas.
6. Inwoners die een voorziening aanvragen proactief te informeren over andere voorzieningen waar ze mogelijk recht op hebben.
7. Voorlichting en communicatie.

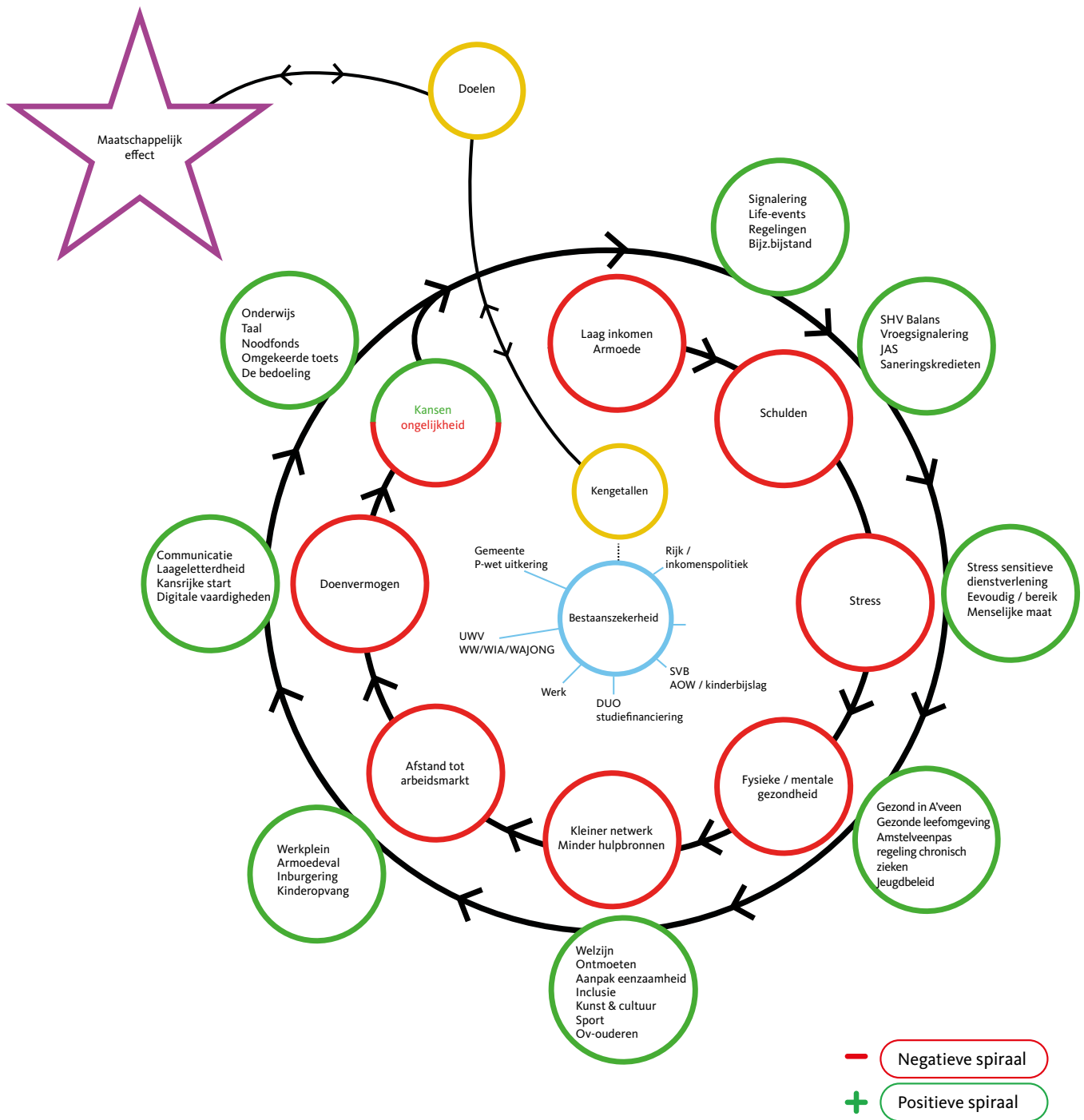
Integrale aanpak van armoede met partners

Goede regelingen voor huishoudens met een laag inkomen zijn belangrijk, maar dat alleen is niet voldoende. Armoede gaat vaak samen met problemen op overige leefgebieden. Bijvoorbeeld gezondheid, opvoeding, werk en opleiding. Daarom ontwikkelen wij een integrale aanpak, om zo de negatieve gevolgen van armoede op meerdere levensgebieden aan te pakken. Goede samenwerking met maatschappelijke partners en (vertegenwoordigers van) de doelgroep is van groot belang om van deze brede aanpak van armoede een succes te maken. Daarom hebben we ter voorbereiding van de nota een netwerkbijeenkomst georganiseerd met maatschappelijke organisaties en een stadsgesprek met inwoners die gebruikmaken van de minimaregelingen. We zetten deze uitwisseling voort en blijven dit faciliteren.

Onderzoek en data

Ter voorbereiding van de nota zijn de volgende onderzoeken gedaan:

1. Cliënt Ervaringsonderzoek.
2. Inkomenseffectrapportage.
3. Benchmark waar onze minimaregelingen vergeleken worden met andere gemeenten.

1. INLEIDING

Voor u ligt het beleidsplan “Armoedebelaid 2024 en verder: versterken bestaanszekerheid” gericht op armoedebestrijding en ondersteuning van inwoners met een laag inkomen in de gemeente Amstelveen. Het coalitieakkoord van 2022 benadrukt gelijke kansen voor iedereen en richt zich op werk, inkomen, schuldenproblematiek en armoedebelaid. We zetten ons in voor inwoners met beperkte middelen en stimuleren deelname aan sportieve, culturele en sociale activiteiten. Door preventie en ondersteuning in welzijn en zorg bevorderen we inclusie.

Tussen de laatste herijking van het minimabelaid in 2019 van de beleidsnota “Iedereen doet mee” en 2023 is er veel veranderd en gebeurd. Sindsdien heeft de gemeente Amstelveen veel ondernomen om armoedeproblematiek te verminderen en te verzachten. We hebben een ruime inkomensgrens van 130% van het wettelijk sociaal minimum voor mensen die in aanmerking komen voor financiële ondersteuning. Voor vrijwel elk gevolg van armoede is een aanpak ontwikkeld. Onze aanpak richt zich op het verbeteren van fysieke en mentale gezondheid, het voorkomen van eenzaamheid, en het stimuleren van ontmoetingen en kansen op het gebied van werk. In de schuldhelpverlening wordt aan inwoners met betalingsachterstanden op hun vaste lasten proactief hulp aangeboden door Balans schuldhelpverlening van de gemeente (vroegsignalering). We zetten via het Amstelveenloket, het Werkplein AA en het Sociaal Team in op integrale dienstverlening en hulp voor onze inwoners met armoedeproblematiek.¹

Onderzoek Rekenkamer

De gemeenteraad heeft de Rekenkamer gevraagd onderzoek te doen naar het minimabelaid om inzicht te verkrijgen in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het minimabelaid van de gemeente Amstelveen. Op 26 oktober 2022 heeft de gemeenteraad het rekenkameronderzoek vastgesteld.

De conclusie van de Rekenkamercommissie was dat de gemeente beschikt over een ruimhartig aanbod aan minimaregelingen maar dat nog niet iedereen wordt bereikt. Daarnaast concludeert de rekenkamer dat de doelstellingen niet concreet geformuleerd zijn waardoor het lastig is conclusies aan het huidige beleid te verbinden.

De Rekenkamercommissie adviseert dan ook de bestaande beleidsdoelen toetsbaar te maken en het beleid duidelijker te communiceren naar zowel de inwoner als de gemeenteraad. Daarnaast heeft de Rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Formuleer een brede integrale visie op armoede en minima;
2. Breng de raad in positie om kaders en doelen te stellen en bepaal gezamenlijk de indicatoren;
3. Vergroot het inzicht in de (potentiële) doelgroep van het minimabelaid, de effecten van de regelingen en de klanttevredenheid;
4. Zet ketenpartners in voor de vergroting van het bereik van de regelingen;
5. Besteed in het aanbod voldoende aandacht aan lage inkomens, middeninkomens en gezinnen met kinderen boven de 18 jaar;
6. Zorg voor duidelijke en volledige informatie over de minimaregelingen en informeer inwoners proactiever. Vereenvoudig daarnaast de aanvraagprocedure;
7. Betrek de gemeenteraad bij het inrichten van de informatievoorziening;
8. Ontwikkel een informatieprotocol voor de raad en investeer in kennissessies.

¹ Zie bijlage 3, brede aanpak armoedebelaid in gemeentelijke beleidsnota's en actieplannen.

Participatie

In april 2023 is een Cliënt Ervaringsonderzoek (CEO) uitgevoerd onder huishoudens met een Amstelveenpas met vragen over het minima-beleid. In totaal hebben 1.587 huishoudens een verzoek ontvangen om de vragenlijst in te vullen. 282 huishoudens hebben de vragenlijst ingevuld, waarvan 72 online en 210 op papier. 24% van de deelnemers aan het onderzoek heeft kinderen. Inwoners die meededen met de enquête konden zich opgeven voor een Stadsgesprek over minivoorzieningen. Met de ruim twintig deelnemers en de Cliëntenraad Minima Amstelveen (CMA) is dieper ingegaan op wensen met betrekking tot het toekomstige aanbod aan minivoorzieningen. De uitkomsten uit de enquête werden hier goeddeels bekrachtigd.

Met dit beleidsplan beogen wij invulling te geven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer, de aanbevelingen vanuit CEO, het stadsgesprek en de netwerkbijeenkomst, de resultaten uit de benchmark en inkomenseffectrapportage. Wij omschrijven onze aanpak voor het voorkomen en

bestrijden van armoede in Amstelveen.

Ondanks de beperkte invloed van gemeenten op inkomenspolitiek streven we naar bestaanszekerheid. Dit willen we doen in samenwerking met het Rijk.

Leeswijzer

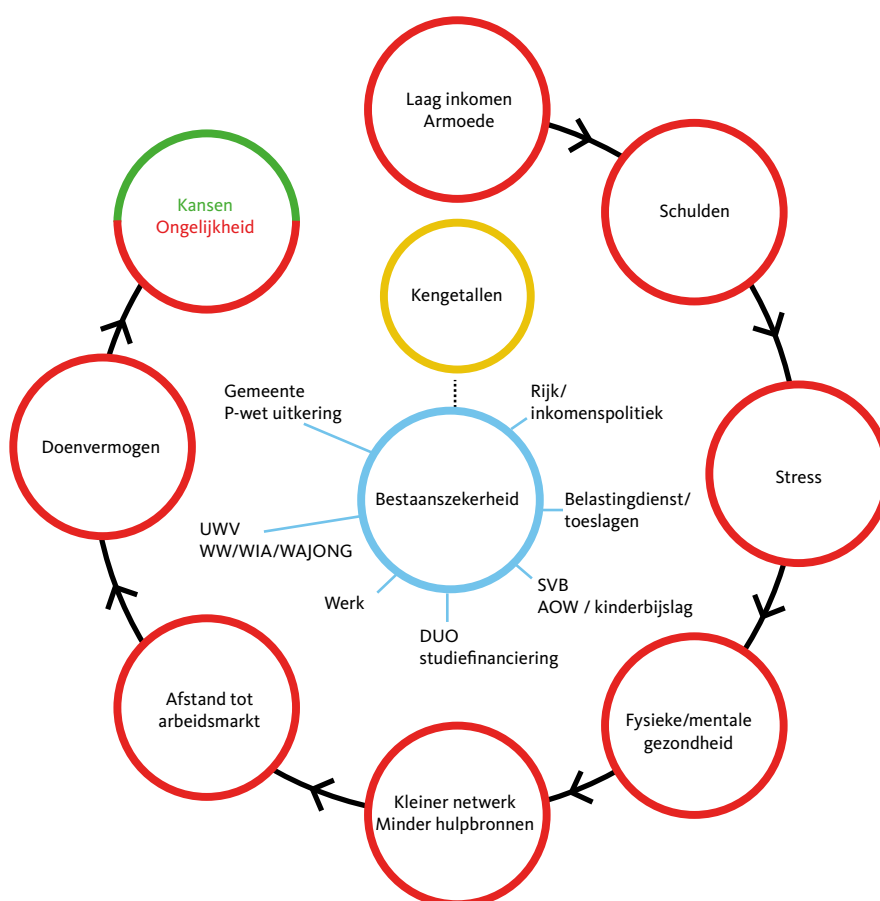
Hoofdstuk twee biedt inzicht in de aard van armoede, de gevolgen ervan en relevante onderzoeken. In hoofdstuk drie bespreken we onze visie, missie en de relatie met het coalitieakkoord. Hoofdstuk vier gaat over de vertaling van onze visie naar de regelingen. In hoofdstuk vijf beschrijven we hoe we onze dienstverlening uitvoeren. Hoofdstuk zes gaat over de ontwikkelopgave en hoofdstuk zeven behandelt de uitkomsten van de participatie. In hoofdstuk acht komen kentallen aan bod. In hoofdstuk negen vindt u het financiële overzicht en hoofdstuk tien gaat over monitoring en evaluatie. In bijlage 5 vindt u een was / wordt overzicht van de regelingen.

2. OORZAKEN EN GEVOLGEN ARMOEDE

Armoede is een complex en veelomvattend begrip dat veelvuldig aandacht krijgt in de media en waar veel onderzoek naar wordt gedaan. In dit hoofdstuk definiëren we het begrip armoede en bespreken we enkele oorzaken en gevolgen van het leven in armoede, gebaseerd op diverse landelijke en lokale wetenschappelijke onderzoeken.

Oorzaken van armoede en druk op de bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid

In de grondwet is sinds 1983 artikel 20 opgenomen, waar in staat dat de bestaanszekerheid en spreiding van welvaart een onderwerp van zorg zijn van de overheid. De overheid legt in wetten de aanspraken op sociale zekerheid vast. Het recht op bijstand van overheidswege voor mensen die niet in het eigen bestaan kunnen voorzien hebben is ook bij wet geregeld.

Commissie sociaal minimum

De Commissie pleit voor een brede benadering van bestaanszekerheid. Bestaanszekerheid gaat niet alleen over voldoende inkomen, maar ook over een goede gezondheid, betaalbare en duurzame huisvesting, werk dat loont, een adequate opleiding, gezonde sociale relaties en een zinvol leven. Bestaanszekerheid draagt daarmee bij aan de brede welvaart van burgers. De Commissie heeft daarbij vastgesteld dat de bestaanszekerheid van een omvangrijke groep mensen in het geding is onder invloed van de flexibilisering van de arbeidsmarkt, de hardnekkigheid van kansenongelijkheid in het onderwijs, het tekort aan betaalbare woningen, en het bestaan van sociaaleconomische gezondheidsverschillen.

Financiële bestaanszekerheid betekent dat inwoners over voldoende financiële middelen beschikken om te voorzien in elementaire levensbehoeften (zoals voeding, water en energie), maar ook in basale maatschappelijke participatie (sociale en culturele activiteiten en sport). Voldoende financiële middelen betekent ook dat inwoners beschikken over voldoende financiële buffers om onverwachte uitgaven op te vangen.

Life events

Armoede kan ontstaan door ingrijpende gebeurtenissen zoals echtscheiding, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid of door een ontoereikend salaris. Hierdoor komt de bestaanszekerheid onder druk te staan en moeten huishoudens met lagere inkomens vaak meerdere regelingen aanvragen om boven de armoedegrens uit te komen. Ook zijn de vaste lasten de laatste jaren gestegen, wat vooral voor mensen die het niet breed hebben zwaar valt.

Armoede en “doenvermogen”

In “De rol van grenzen aan doenvermogen bij rondkomen, financiële zorgen en problemen”² wordt uitleg gegeven over doenvermogen en de samenhang met armoede. Het begrip ‘doenvermogen’ is een verzamelbegrip dat door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) wordt gehanteerd en wordt omschreven als “het vermogen om een plan te kunnen maken, in actie te komen, acties vol te houden, en te kunnen omgaan met verleidingen en tegenslag”. De kern van doenvermogen is wellicht zelfcontrole. Eenvoudig gezegd gaat het om wilskracht en discipline: het vermogen om intenties daadwerkelijk om te zetten in het bijpassende gedrag. En om effectief weerstand te bieden aan verleidingen die niet overeenstemmen met iemands doelen op langere termijn. Er zijn diverse omstandigheden die iemands vermogen tot zelfcontrole (tijdelijk) kunnen ondermijnen. Bijvoorbeeld negatief affect³, cognitieve belasting, eerdere opgebrachte zelfcontrole, stress en slaapgebrek. Al deze ondermijnende factoren komen vaker voor bij mensen met weinig inkomen. Onderzoek toont bijvoorbeeld een duidelijk verband tussen inkomensniveau en stress. Ook slapen mensen met lage inkomens gemiddeld minder uren per etmaal. Voor een deel komt dat wellicht doordat zij meer reden hebben om wakker te liggen, maar voor een deel kan het ook komen door hun huisvestingssituatie. Mensen met weinig geld hebben bijvoorbeeld minder vaak een eigen slaapkamer, en wonen vaker in een gehorig huis in een buurt met veel lawaai.

Lagere levensverwachting en minder gezonde levensjaren

Sociaaleconomische verschillen in ziekte en gezondheid zijn systematisch en wereldwijd aangetoond. Mensen met een lage maatschappelijke positie (veelal afgemeten aan opleiding en/of inkomen) hebben gemiddeld een lagere levensverwachting dan mensen met een hogere maatschappelijke positie. Ook hebben zij vaker chronische aandoeningen, een ongezonde leefstijl (minder sporten en bewegen), meer te maken met eenzaamheid en psychische klachten en voelen ze zich ongezonder dan mensen met een hogere opleiding en meer inkomen.

² Erasmus Universiteit - De rol van grenzen aan doenvermogen bij rondkomen, financiële zorgen en problemen | Publicatie | Rijksoverheid.nl

³ Negatief affect is het geheel aan negatieve emoties en gemoedstoestanden die een persoon heeft zoals schuld en schaamte, verdriet, verbitterdheid en onvrede, stress, angst en bezorgdheid.

Een recente publicatie van CBS laat zien dat de in Nederland de levensverwachting van mannen in het hoogste welvaartsniveau negen jaar hoger ligt dan dat van mannen in het laagste welvaartsniveau. Voor vrouwen is dit verschil acht jaar. De meest welvarenden leven niet alleen langer, ze brengen ook een groter deel van hun leven door in goede gezondheid. De levensverwachting in goede gezondheid bij geboorte was 49 jaar voor mannen in de laagste welvaartsgroep, tegenover 74 jaar voor de meest welvarende mannen. Voor vrouwen was dit achtereenvolgens 49 jaar en 72 jaar (23 jaar verschil). (Bron: Bovenaan welvaartsladder bijna 25 jaar langer in goede gezondheid (cbs.nl)).

Definitie inkomensgrenzen CBS

Bij een inkomen onder de lageinkomensgrens spreekt het CBS van een laag inkomen of van een armoederisico.

In 2021 lag de grens voor een alleenstaande op 1.130 euro netto per maand. Voor een paar zonder kinderen was dat 1.590 euro, en met twee minderjarige kinderen 2.170 euro. Voor een eenoudergezin met twee minderjarige kinderen bedroeg de grens 1.720 euro.⁴

Uitgesloten van minimale levensstandaard materieel, cultureel en sociaal (SCP)

Armoede wordt door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) gedefinieerd als een situatie waarin mensen langdurig niet de middelen hebben voor goederen en voorzieningen die als minimaal noodzakelijk gelden⁵. Het gaat verder dan een tekort aan financiële middelen; armoede kan ook worden gezien als een situatie waarin mensen onvoldoende materiële, culturele en sociale middelen hebben, waardoor zij zijn uitgesloten van een levensstandaard die als minimaal wordt gezien in hun samenleving. Een algemene oplossing van de Commissie Sociaal Minimum, en de nationale ombudsman is dat het rijk zou moeten zorgen voor voldoende bestaanszekerheid, zodat gemeenten zich meer kunnen focussen op versterking van de sociale participatie.

⁴ Huishouden met laag inkomen (cbs.nl)

⁵ SCP: kennisnotitie armoederamingen september 2022

⁶ Een zeker bestaan; Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum (Rapport II) | Rapport | Rijksoverheid.nl

⁷ Bestaanszekerheid als belofte (vng.nl)

⁸ Forse verhoging van het sociaal minimum is nodig | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl

Landelijke Commissie Sociaal Minimum en Vereniging Nederlandse gemeenten⁶

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) pleit voor een langetermijnvisie van het Rijk om de balans tussen inkomsten en uitgaven te herstellen⁷.

Wettelijk sociaal minimum is te laag

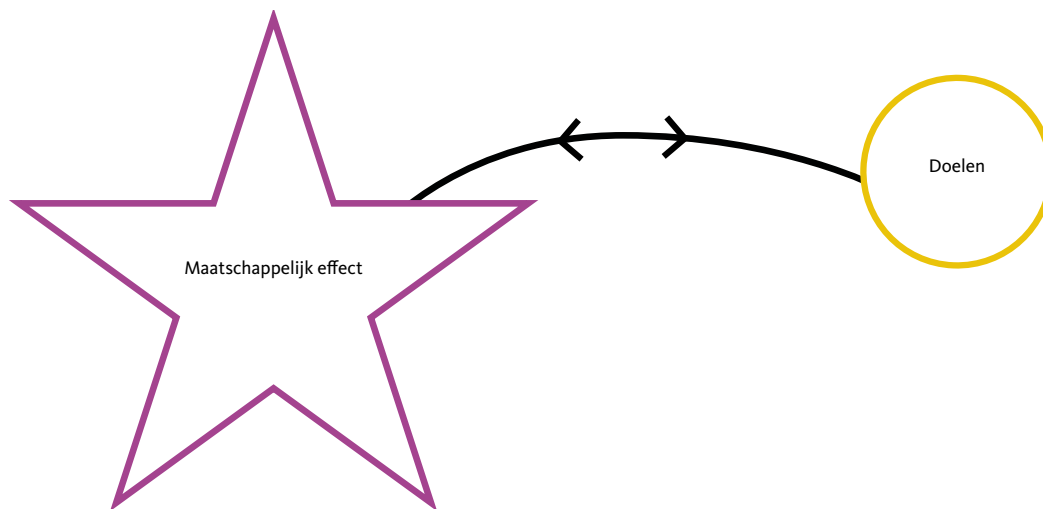
De landelijke Commissie Sociaal Minimum heeft onlangs in haar rapport 'Een zeker bestaan. Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum'⁸ onderbouwd dat mensen die op het sociaal minimum leven de komende jaren fors geld tekort komen als het Rijk geen extra maatregelen neemt. Om de tekorten bij huishoudens op korte termijn op te lossen stelt de Commissie voor om het minimumloon en de bijstand te verhogen, en eventueel ook de huurtoeslag. Daarnaast moet ook de kinderbijslag of het kindgebonden budget omhoog, in het bijzonder de bedragen voor oudere kinderen.

Stelsel te complex en te onvoorspelbaar voor de doelgroep

In zijn tweede rapport concludeert de commissie dat te gerichte inkomensondersteuning leidt tot een complex en ontoegankelijk stelsel. Mensen begrijpen de vereisten niet altijd, waardoor ze verrast worden en ze kunnen de gevolgen van keuzes voor hun inkomen niet goed overzien. Hierdoor maken mensen minder gebruik van voorzieningen of stellen keuzes uit. De commissie beveelt daarom o.a. aan om te zorgen voor voorspelbare en overzichtelijke inkomensondersteuning en meer ruimte voor maatwerk als regelgeving niet toereikend is. De Commissie onderscheidt vier stelselvereisten: voorspelbaarheid, toegankelijkheid, uitvoerbaarheid en houdbaarheid.

3. VISIE EN MISSIE

3.1. Visie

Zoals besproken in hoofdstuk 2 heeft armoede verschillende ontstaansredenen, maar het maatschappelijk effect is steeds hetzelfde: inwoners worden belemmerd om mee te doen aan de samenleving, waardoor niet iedereen gelijke kansen heeft. Hierdoor kan een vicieuze cirkel ontstaan die soms generaties lang een effect hebben.

In onze visie is het onacceptabel dat inwoners in armoede moeten leven en om financiële redenen niet kunnen meedoen aan de samenleving. We vinden het ontoelaatbaar als het ontbreken van voldoende geld reden is voor deze kansengelijkheid. Het maatschappelijk effect dat we nastreven is dat we kansengelijkheid bevorderen door het doorbreken van de vicieuze cirkel waarin sommige inwoners zich in bevinden. Voldoende financiële bestaanszekerheid is één van de belangrijke voorwaarden om deze vicieuze cirkel te doorbreken.

3.2. Missie

Coalitieakkoord

In ons coalitieakkoord 2022-2026 “Warm hart voor Amstelveen” staat het volgende over het onderwerp armoedebestrijding geschreven. “Alles wat we doen op het gebied van werk, inkomen,

schuldenproblematiek en armoedebelaid draagt bij aan het tegengaan van kansenongelijkheid. We hebben oog voor inwoners met een smalle beurs en zorgen dat zij kunnen deelnemen aan sportieve, culturele en sociale activiteiten. Preventie en ondersteuning op het gebied van welzijn en zorg maakt meedoen voor meer mensen mogelijk”.

We dragen bij aan financiële bestaanszekerheid door te kijken naar het bereik van de doelgroep en de effectiviteit van de getroffen voorzieningen. We streven naar hulp voor minima die eenvoudig te begrijpen, te vinden en aan te vragen is. We gaan uit van vertrouwen in de capaciteiten van inwoners om de beste keuzen voor henzelf en voor hun kinderen te maken.

Bij oplossingen wordt rekening gehouden met de leefwereld van de inwoners en met de effecten die langdurige stress heeft op de cognitieve vermogens. We willen dat alle kinderen in Amstelveen dezelfde kansen krijgen en mee kunnen doen in de maatschappij. Gezondheidsverschillen als gevolg van armoede proberen we te voorkomen. We zijn daarbij bereid om buiten de gebaande paden oplossingen te zoeken en te doen wat nodig is. We hebben oog voor de leefsituatie van inwoners die tussen wal en schip vallen.

4. VAN VISIE NAAR UITVOERING

Wettelijk kader: Participatiewet en Gemeentewet

Op basis van de Participatiewet en de Gemeentewet bestaan er diverse regelingen voor inwoners met een laag inkomen. In de Participatiewet zijn nadere regels opgenomen om mensen met een laag inkomen in bijzondere omstandigheden te kunnen ondersteunen. Naast de gemeentelijke regelingen zijn in de Participatiewet enkele aanvullende inkomensvoorzieningen opgenomen om mensen met een (langdurig) laag inkomen in bijzondere omstandigheden te kunnen ondersteunen (artikelen 35 t/m 36b PW). De categoriale ziektekostenverzekering, individuele inkomensvoorslag en de eenmalige energietoeslag zijn de enige regelingen die aan groepen inwoners als geheel aangeboden mogen worden, zonder per individueel huishouden de noodzaak vast te stellen. De wijze van uitvoering is nader bepaald in verordeningen en beleidsregels.

Aanvullend op de Participatiewet mogen gemeenten op grond van de Gemeentewet voor een groot deel zelf bepalen hoe zij het minimaalbeleid invullen. Dat kan bijvoorbeeld door gemeentelijke minimaregelingen aan te bieden gericht op het bevorderen van welzijn van

kinderen (zoals deelname aan culturele of sportieve activiteiten), ondersteunen van kwetsbare inwoners, ondersteuning van inwoners met hogere zorgkosten. De diverse regelingen die er voor verschillende doelgroepen met een laag inkomen zijn, vallen hieronder. Bijvoorbeeld de kindregelingen, de Amstelveenpas, het financieren van de voedselbank of het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen.

Gemeentelijke regelingen wijzigen

Het huidige minimabeleid bestaat uit ruim 18 regelingen met diverse inkomensgrenzen, gericht op verschillende facetten van armoede (bijvoorbeeld ontwikkelkansen kinderen, zorgkosten). Dit brede aanbod kan op individueel niveau de problemen van de inwoner mogelijk oplossen, maar het gevaar bestaat dat inwoners door de bomen het bos niet meer zien. Het is voor inwoners soms moeilijk om veel verschillende regelingen aan te vragen.

We willen daarom het aantal gemeentelijke regelingen terugbrengen om het aanvraagproces te versimpelen en het bereik te vergroten. Zo houden we meer rekening met het (tijdelijk) verminderde doenvermogen van inwoners als gevolg van een laag inkomen en bijkomende

problematiek. We doen dit ook zodat er in de uitvoering ruimte ontstaat om meer maatwerk toe te kunnen passen en volgens de principes van stress sensitieve dienstverlening te werken. De regelingen hebben ook een preventief karakter.

Het rapport van de nationale ombudsman “sociale minima in de knel” (2022) geeft ons een aantal interessante handvatten dit te verbeteren, waaronder:

- zoek proactief burgers op wijs en actief wijs op de voorzieningen waar ze recht op hebben;
- ken voorzieningen automatisch toe als er geen plichten voor een burger aan verbonden zijn;
- hou rekening met het doenvermogen en life events door burgers zo veel mogelijk te ontlasten.

Hieronder geven we weer hoe deze uitgangspunten zijn verwerkt in de wijziging van de voorzieningen. We hebben hierbij naar drie variabelen gekeken:

We vereenvoudigen door:

1. Regelingen voor dezelfde doelgroep zoveel mogelijk samen te voegen.
2. Eén inkomensgrens te hanteren versus meerdere inkomensgrenzen zoals nu het geval is.

We vergroten de keuzevrijheid en maatwerk voor inwoners door:

3. Vaker een geldbedrag te verstrekken in plaats van een voorziening in natura.
4. We continueren de ruimhartige inzet van individuele bijzondere bijstand.

We vergroten het bereik door:

5. Voorzieningen beter af te stemmen op de behoefte van de doelgroep. Een voorbeeld hiervan is het leefstijl en beweegaanbod voor volwassenen en de doorontwikkeling van de Amstelveenpas.
6. Inwoners die een voorziening aanvragen proactief te informeren over andere voorzieningen waar ze wellicht ook recht op hebben.

Rechtmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid

Vertrouwen in de inwoners houdt onder andere in dat we bij alle regelingen eerst vaststellen dat de inwoners recht hebben op deze regeling. We checken onder andere het inkomen en vermogen van het huishouden. We stellen vast of de kosten echt noodzakelijk zijn voor dit huishouden. Als aan deze drie voorwaarden wordt voldaan, verstrekken we de regeling en vertrouwen we erop dat het geld goed besteed wordt. De controle van bonnen achteraf laten we in veruit de meeste gevallen achterwege.

- Bij de toekenning van regelingen om de participatie te bevorderen (o.a. kindregeling, Amstelveenpas) is het evident dat de kosten noodzakelijk zijn om mee te doen aan de samenleving. Gezinnen hoeven bijvoorbeeld niet van te voren een offerte van de voetbalcontributie op te sturen of achteraf bonnen op te sturen. We willen het immers makkelijk maken om deel te nemen aan de samenleving.
- Voor de Inrichtingskosten (onderdeel van de individuele Bijzondere Bijstand) stellen we ook bij voorbaat vast dat deze kosten noodzakelijk zijn. Het gaat hier onder andere om statushouders die in een lege huurwoning worden gehuisvest waarbij is op voorhand al duidelijk dat de verlening van inrichting noodzakelijk is. We vertrouwen erop dat inwoners de vergoeding gebruiken om de lege huurwoning in te richten en vragen niet meer om aan te tonen dat de middelen juist zijn besteed.
- Voor de overige onderdelen van de individuele bijzondere bijstand stellen we wel per aanvraag de noodzaak vast. Bijvoorbeeld bij de vergoeding van de eigen bijdrage voor rechtsbijstand, checken we of de inwoner of er een geschil is. Ook bij deze kosten gaan we ervan uit dat de vergoeding wordt ingezet waar het voor bedoeld is, zonder achteraf bonnen of facturen te controleren.

4.1 samenvoeging regelingen

Kindregelingen

Er zijn op dit moment meerdere regelingen voor kinderen. Voor kinderen op het basisonderwijs en voortgezet onderwijs is er de mogelijkheid om 1 keer per 4 jaar een computer aan te vragen. Er is een sport- en cultuurregeling, die met ingang van 2023 is verhoogd naar € 375. In praktijk wordt deze regeling vooral voor sportactiviteiten van kinderen gebruikt. Er is een bijdrage in de schoolkosten voor kinderen en een bijdrage voor huiswerkbegeleiding. Al deze voorzieningen moeten nu apart worden aangevraagd. We proberen dit te vereenvoudigen door regelingen samen te voegen tot kind regelingen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs.

Gezinnen krijgen een geldbedrag, zodat ze zelf kunnen kiezen waar ze een computer kopen en hoe ze het bedrag inzetten voor deelname aan bijvoorbeeld sport, cultuur of een fiets. De huidige aparte computerregelingen vervallen en worden vervangen door een verhoging van het jaarlijkse geldbedrag dat gezinnen per kind ontvangen. Vanaf groep 5/6 kunnen scholen lessen aanbieden waarbij een kind voorbereidingen moet doen op een laptop, denk aan een boekbespreking of werkstuk maken. We hebben daarvoor het jaarbedrag van het kindpakket 9 t/m 11 jaar opgehoogd met € 150 per jaar. In het bedrag voor kinderen op de middelbare school is rekening gehouden met de huur van een laptop via school met een overeenkomst. Dan heeft een leerling meteen een goede passende laptop en is onderhoud/repatriatie gedekt. Uiteraard kunnen ouders er ook voor kiezen om een laptop te kopen.

Voor kinderen in de leeftijdscategorie 6 t/m 8 jaar is er een bijdrage van € 200 per gezin voor een tablet zodat kinderen jong de eerste computer-vaardigheden kunnen opdoen.

Gevolgen van de nieuwe werkwijze voor bereik en hoogte van de vergoeding

De huidige schoolregeling wordt toegekend en direct uitbetaald aan ouders. Ouders hoeven niet aan te tonen dat het aan kosten voor school wordt uit gegeven. Dat is anders bij de huidige sport- en cultuurregeling. Ouders krijgen een beschikking dat ze recht hebben op deze regeling. Pas als ze een factuur inleveren waaruit blijkt dat ze kosten hebben gemaakt voor sport en cultuur voor hun kinderen wordt het geld over gemaakt aan de ouders.

Dit heeft veel effect op het daadwerkelijke bereik van de huidige regeling, want voor ruim de helft van de kinderen die een toekenning kreeg worden geen facturen ingediend. Hierdoor ontvingen deze gezinnen het geld voor de sport- en cultuur regeling niet.

In de nieuwe opzet van de regelingen betalen we deze gezinnen een bedrag per jaar uit zonder om facturen te vragen. Hierdoor ontvangen gezinnen die voorheen in praktijk de sport/cultuurregeling niet uitbetaald kregen in de nieuwe situatie meer geld dan voorheen. Het effectieve bereik wordt dan aanzienlijk verbeterd. Ruim de helft van de gezinnen die nu bij ons bekend zijn ontvangt met de nieuwe werkwijze meer geld dan voorheen.

We verwachten daarom dat de totale uitgaven voor de kindregelingen hoger worden dan tot nu toe gebruikelijk was. Als we alle toekenningen van de sport en cultuurregeling uitbetaald zouden hebben, zouden de kosten in 2021 € 101.250 hoger zijn geweest, en in 2022 zouden we € 82.500 meer uitgekeerd hebben.⁹

⁹ In 2021 maakten 405 kinderen (54% van de toekenningen) geen gebruik van de sport/cultuur vergoeding van € 250. In 2022 waren dat 330 kinderen (52%).

NU: voor kinderen		Wordt per jaar:	
Internet:	€ 180 (per gezin)	1 keer per 4 jaar per gezin	€ 200
Sport&cultuur:	€ 375	Kindregeling 4 t/m 8 jaar	€ 500
School:	€ 75/€ 150	Kindregeling 9 t/m 11 jaar	€ 650
		Kindregeling 12 t/m 17 jaar	€ 800

Computer regeling PO	€ 400 (per 4 jaar)	Vervalt	
Computer regeling VO	€ 400 (per 4 jaar)	Vervalt	
Vaktr. Huiswerkbegeleiding	€ 300 max	Blijft hetzelfde, aansluiting op Amstelveenpas	
Zwemles kinderen		Blijft hetzelfde	

Volwassenen

We hebben nu weinig regelingen voor sport, cultuur en participatie voor volwassenen. Uit de benchmark met andere gemeenten blijkt dat Amstelveen hierin afwijkt van andere gemeenten. Zowel uit het Cliënt Ervaringsonderzoek als uit het stadsgesprek met inwoners die gebruik maken van de minimaregelingen blijkt dat er veel behoefte is aan een regeling waardoor deelname aan sport of maatschappelijke activiteiten vergemakkelijkt wordt.

We breiden daarom het aanbod voor volwassenen via de Amstelveenpas uit, met name op de thema's gezonde leefstijl, sport en beweging cultuur en participatie. We sluiten hiermee aan bij de doelstelling van het gezondheidsbeleid om gezondheidsverschillen tussen arm en rijk te verkleinen. Beperkte sport en beweegdeelname

wordt mede veroorzaakt doordat mensen te weinig geld hebben om deel te nemen. Dit is één van de oorzaken van deze gezondheidsverschillen.

Beweegactiviteiten bevorderen niet alleen de fysieke gezondheid, maar ook de mentale gezondheid en verminderen het sociaal isolement. We zorgen daarom voor een veelzijdig aanbod dat aansluit op de behoefte en rekening houdt met beperkingen omdat de doelgroep vaak gezondheidsproblemen heeft. We ontwikkelen dit in samenspraak met inwoners uit de doelgroep, cliëntenorganisaties, Amstelveen Sport, verenigingsleven en professionals. Amstelveen Sport beschikt al over sportcoaches die zich richten op laagdrempelige beweegactiviteiten en toeleiding naar het verenigingsleven en aansluiting op GLI¹⁰ begeleidingstrajecten. We zetten o.a. in op goedkope lidmaatschappen voor sport.

NU: voor volwassenen		Wordt per jaar:	
Geen regeling		Betaalbaar en passend beweeg- en gezondheidsaanbod, cultuur en participatie aanbod o.a. via Amstelveenpas	
Zwemregeling		Blijft hetzelfde	

¹⁰ gecombineerde leefstijl interventie

Pensioengerechtigden

Voor de doelgroep ouderen hebben we nu voor openbaar vervoer en voor inrichting van de woning een regeling. Deze regelingen bieden weinig keuzevrijheid, en sluiten beperkt aan op de behoefte. Uit het Client Ervaringsonderzoek blijkt dat er ook behoefte is aan cultuur, uitstapjes, en andere vormen van participatie. We willen daarom de bestaande regelingen samenvoegen tot één regeling met een jaarlijks geldbedrag. Ouderen kunnen hiermee bijvoorbeeld ook deelnemen aan beweegactiviteiten of activiteiten

waarmee het sociale netwerk versterkt wordt om eenzaamheid te voorkomen.

Uit het onderzoek “Met te weinig genoeg nemen” (2022)¹¹ van de Nationale Ombudsman weten we dat er veel ongewenst ondergebruik van inkomensvoorzieningen is bij ouderen. Hierdoor komen ouderen na de AOW gerechtigde leeftijd soms onder het sociaal minimum uit. Met deze verbeterde en eenvoudiger regeling geven we invulling aan de aanbevelingen uit dit onderzoek.

NU: voor pensioengerechtigden	Wordt per jaar:
Regeling duurzame gebruiksgoederen € 750/€ 900 ¹² (per 3 jaar)	Regeling alleenstaande pensioengerechtigde € 300,00 pp Regeling samenwonende pensioengerechtigden € 375 hh
OV regeling ouderen	Vervalt

Zorgverzekering, zorgkosten

We hebben nu een collectieve zorgverzekering bij Zorg en Zekerheid voor inwoners met een laag inkomen. Inwoners met een laag inkomen kunnen via deze regeling een ziektekostenverzekering (basisverzekering en keus uit twee aanvullende verzeke-

ringen). De gemeente legt bij, zodat de kosten voor de inwoner beperkt worden. Deze regeling zetten we voort. Voor inwoners die twee jaar of langer hun hele eigen risico opmaken is er de maatwerkvoorziening chronisch zieken en gehandicapten. Deze regeling wordt ongewijzigd voortgezet.

NU: overig	Wordt per jaar:
Maatwerkvoorziening eigen bijdrage zorgverzekering voor chronisch zieken € 252	Blijft hetzelfde
Collectieve zorgverzekering	Gemeentelijke bijdrage indexeren

Overige regelingen

Individuele bijzondere bijstand en individuele inkomensvoorslag

Het wettelijke kader voor de individuele bijzondere bijstand en de individuele inkomensvoorslag is de Participatiewet. Amstelveen kent een ruimhartig beleid voor de toepassing van de individuele bijzondere bijstand. Bijzondere bijstand is een vergoeding voor buitengewone noodzakelijke kosten die een inwoner met een laag inkomen en vermogen moet maken, niet zelf kan betalen en

nergens anders vergoed krijgt. Voor welke kosten iemand bijzondere bijstand kan krijgen hangt af van individuele omstandigheden. Bepalend is dat de kosten bijzonder en noodzakelijk moeten zijn. Met name in de toekenningen voor duurzame gebruiksgoederen, inrichtingskosten en medische kosten zijn we relatief ruimhartig. Dit continueren we. Volgens de Participatiewet moeten huishoudens hier zelf voor reserveren. We zien in praktijk dat het toepasselijke sociaal minimum in veel situaties niet toereikend is om financiële gevolgen van life events zoals echtscheiding,

¹¹ <https://www.nationaleombudsman.nl/publicaties/rapporten/2022/11>

¹² Afhankelijk van gezinssamenstelling

verlies van werk en ziekte op te vangen. Dit komt omdat de vaste lasten de laatste jaren meer zijn gestegen dan de inkomens, waardoor minima-huishoudens geen buffer (meer) hebben. We bekijken per aanvraag hoe we inwoners in hun specifieke persoonlijke situatie duurzaam vooruit kunnen helpen. We passen maatwerk toe en maken hierbij onderbouwde uitzonderingen op wet- en regelgeving.

Individuele inkomenstoeslag

Dit is een regeling uit de Participatiewet (art. 36) voor volwassenen die langdurig een laag inkomen en vermogen hebben en er geen perspectief op een beter inkomen. Een kwart van het budget van de individuele bijzondere bijstand wordt besteed aan de individuele inkomenstoeslag.

Vergoeding Bewindvoeringskosten

Eén derde van het budget van de individuele bijzondere bijstand gaat naar de vergoeding van eigen bijdragen voor beschermingsbewind. Deze post is niet beïnvloedbaar, omdat de rechter het beschermingsbewind instelt.

Woonkostentoeslag

Circa 7% van het budget is voor woonkosten boven de huurgrens. Het betreft hier huishoudens die vanwege een onvoorzienbare urgente redenen moeten verhuizen waardoor zij niet kunnen wachten op een betaalbare huurwoning, bijvoorbeeld door een complexe echtscheiding. Vaak gaat het om gezinnen met kinderen die niet in aanmerking komen voor de huurtoeslag omdat hun huur hoger is dan de maximale huurgrens (€ 808,06 in 2023), omdat ze een commerciële verhuurder hebben. Wij zetten deze regeling onder andere in om dakloosheid van kinderen te voorkomen. De regeling duurt maximaal 1 jaar en wordt gecombineerd met een verhuisverplichting en warme doorgeleiding naar de aanvraag van een woonurgentie. De woonkostentoeslag voor huishoudens die door ziekte of baanverlies de huur niet kunnen betalen, ter overbrugging naar een beter betaalbare woning. Dit wordt maximaal 6 maanden ingezet.

Inrichtingskosten: leningen omzetten in een gift

Inwoners komen in aanmerking voor een vergoeding van inrichtingskosten, wanneer sprake is van een noodzaak tot verhuizen vanwege bijzondere omstandigheden. Deze vergoeding wordt in de regel als leenbijstand beschikbaar gesteld. De uitvoering van de leenbijstand voor inrichtingskosten is sinds dit jaar vereenvoudigd. In de nieuwe situatie wordt op basis van de maandelijkse afloscapaciteit berekend wat de inwoner de komende drie jaar in totaal kan aflossen. Dit bedrag is de lening. Het overige bedrag voor inrichtingskosten is een gift.

Het grote voordeel is dat er geen onnodig hoge schuld wordt opgebouwd. Daarnaast is het voor de inwoner voordelig dat aflossing van de leenbijstand niet wordt verhoogd bij een verhoging van het inkomen, bijvoorbeeld door vinden van werk. Hierdoor is het aantrekkelijker om betaald werk te aanvaarden. Na drie jaar aflossing (36 termijnen) is precies het geleende bedrag voor inrichtingskosten afbetaald. Daardoor is het dus ook niet meer noodzakelijk dat de betrokkene een aanvraag voor kwijtschelding indient. Voordeel in de uitvoering is dat alleen een reëel bedrag wordt teruggevorderd en er niet hoeft te worden kwijtesgescholden. Dit verlaagt de administratieve last.

Amstelveenpas

Inwoners met een laag inkomen kunnen met de Amstelveenpas korting krijgen bij zowel commerciële als niet-commerciële organisaties, waaronder sportverenigingen en culturele instellingen. Het doel van de pas is om meedoen in de samenleving te stimuleren, het gebruik van minime-regelingen te vergroten en dat de pas een bijdrage levert aan een effectieve en efficiënte uitvoering van het minimabeleid. Om deze doelen te behalen is het uiteraard noodzakelijk dat de pas voldoet aan de behoefte van de doelgroep.

Het is indertijd een beleidskeuze is geweest om zoveel mogelijk van het minimabudget in geld en natura aan ouders uit te keren en zo min mogelijk via de Amstelveenpas.

Ouders kunnen de gewone prijs betalen zonder zich te hoeven identificeren als minima bij bijvoorbeeld de sportvereniging van hun kind. Het nadeel is echter dat de Amstelveenpas nu weinig aanbiedingen heeft, namelijk alleen die van winkels en bedrijven die zelf vanuit hun eigen budget korting willen bieden.

In 2022 is de pas intern geëvalueerd en bij het klanttevredenheidsonderzoek is hier ook aandacht aan besteed. Hieruit blijkt dat de huidige pas maar ten dele voldoet aan de behoefte van de doelgroep. De Amstelveenpas wordt met name gebruikt bij de Hema, kledingbank en kringloopwinkel. Bij deze organisaties wordt de pas als identificatiemiddel gebruikt, zodat duidelijk is dat iemand tot de doelgroep behoort. Van de acties en uitjes die via de pas worden aangeboden wordt veel minder gebruik gemaakt, tenzij de eigen bijdrage laag wordt gehouden. De Amstelveenpas draagt in de huidige opzet onvoldoende bij aan de doelstellingen van het minimabeleid.

We onderzoeken of de pas herzien kan worden zodat ook een eigentijds, digitaal instrument beschikbaar komt. Een dergelijke pas, of beter gezegd, een app, kan onder andere dienen als identificatiemiddel die minder zichtbaar is dan een fysieke pas, waardoor schaamte voorkomen kan worden. In de wat verdere toekomst voorzien we dat een dergelijke app het aanvraagproces van minimaregelingen kan vergemakkelijken voor zowel de inwoner als het uitvoerende team.

Motie ieder kind een fiets

Tijdens de raadsvergadering van 16 februari 2022 is de motie 'ieder kind een fiets' aangenomen. Uit onderzoek is gebleken dat het mogelijk is om in samenwerking met het Kinderfietsenplan van de ANWB en Ons Tweede Thuis (OTT) een kinderfietsenvoorziening op te zetten. Het budget van € 7.500 uit de motie was echter niet toereikend omdat ons uitgangspunt was dat je alle kinderen met een Amstelveenpas een fiets wil kunnen geven. In het kader van dit beleidsplan hebben we opnieuw naar de mogelijkheden gekeken.

Ons Tweede Thuis (OTT) heeft een fietsenmakerij in Amstelveen waar inwoners arbeidsmatige dagbesteding volgen. Er is al een samenwerking tussen OTT en de gemeente Amstelveen. Handhaving brengt namelijk alle verzamelde fietsen bij OTT en zij kunnen deze vervolgens opknappen en verkopen.

Het Kinderfietsenplan van de ANWB zamelt niet gebruikte fietsen in van leden voor kinderen wiens ouders zich geen fiets kunnen veroorloven. In Amstelveen fungeert van Rietschoten Tweewielers als inzamelpunt, maar het is ook mogelijk dat vrijwilligers tweedehandsfietsen ophalen.

De ANWB staat er positief tegenover om hun ingezamelde fietsen op te laten knappen bij OTT. OTT werkt hier ook graag aan mee. OTT kan naar schatting 200 fietsen per jaar leveren, mogelijk dit kan aantal kan nog iets verhoogd worden. Alle fietsen die door OTT worden afgeleverd zijn volledig nagekeken en zijn voorzien van verlichting, slot en goede banden. Ook mag je bij OTT je fiets gratis inwisselen wanneer de fiets te klein is geworden voor het kind.

Aangezien de fietsen geleidelijk door het jaar heen beschikbaar komen stellen we een meerjarig incidenteel budget beschikbaar waarmee we jaarlijks tweehonderdvijftig fietsen per jaar kunnen vergoeden in de periode 2024 t/m 2026. De capaciteit wordt mede bepaald door de beschikbaarheid van tweedehands fietsen. Daarna komen kinderen op een wachtlijst. We verwachten zo in een periode van drie jaar maximaal 750 kinderen te kunnen bereiken.

Daarnaast onderzoeken we financieringsmogelijkheden bij de Vervoerregio Amsterdam (VRA) om een groter bereik te creëren. De VRA zet zich in om vervoersarmoede te verminderen. Daar is sprake van als inwoners een onevenredig deel van hun tijd of geld kwijt zijn om van A naar B te komen en te kunnen participeren in de maatschappij.

Zwemregeling kinderen en volwassenen

Deze regelingen worden uitgevoerd in samenwerking met zwembad de Meerkamp.

Volwassenen

Voor volwassenen met onvoldoende zwemvaardigheid die niet kunnen zwemmen vergoedt de gemeente de kosten van een zwempakket waarmee je zwemdiploma A kan halen en als het lukt ook zwemdiploma B.

Kinderen

De gemeente betaalt alle kosten voor het behalen van zwemdiploma A tot en met C voor kinderen van 4 tot 18 jaar. De gemeente meldt de kinderen aan bij de Meerkamp en betaalt alle kosten rechtstreeks aan het zwembad. Ouders kunnen ook voor een andere zwemschool kiezen, dan worden de kosten achteraf vergoed.

Kwijtschelding gemeentebelastingen

Deze regeling wordt uitgevoerd door Gemeentebelastingen Amstelland. In de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Amstelveen 2023 is vastgelegd dat alleen de afvalstoffenheffing wordt kwijt gescholden. De doelgroep bestaat uit huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau of AOW niveau en een beperkt bedrag aan spaargeld op de bankrekening. De norm voor spaargeld is in Amstelveen iets ruimer dan in de andere Amstelland gemeenten.¹³

Cliëntondersteuning

Inwoners kunnen gebruik maken van de gratis cliëntondersteuning van MEE Amstel en Zaan. Cliëntondersteuners zijn onafhankelijk en bieden informatie, advies en ondersteuning. Zij kunnen ook bemiddelen bij klachten en problemen. Inwoners worden ondersteund op allerlei terreinen, zoals onderwijs, jeugdzorg, werk, inkomen, zorg, wonen en welzijn. De cliëntondersteuner helpt bij het oplossen van uw problemen en/of het regelen van hulp. Het doel is dat de inwoner daarna zelf weer verder kan.

4.2 Herziening inkomensgrenzen

In deze paragraaf gaan we in op een aantal technische aspecten rondom het bepalen van de inkomensgrens, de draagkracht en vermogensgrenzen. Door hier te versimpelen verwachten wij het bereik te vergroten, beter te kunnen communiceren en meer ruimte te creëren voor de uitvoering.

Huidige inkomensnormen 2023¹⁴

De inkomensnormen zijn netto bedragen inclusief vakantietoeslag. De normen zijn geldig van 1 juli 2023 tot 1 januari 2024.

Personen van 21 jaar tot pensioengerechtigde leeftijd				
	INKOMENS NORM	110%	130%	MAXIMAAL VERMOGEN
Alleenstaande	€ 1.216,62	€ 1.338,28	€ 1.581,61	€ 7.605,-
Alleenstaande ouders	€ 1.564,22	€ 1.720,64*	€ 2.033,49	€ 15.210,-
Echtpaar	€ 1.738,02	€ 1.911,82	€ 2.259,43	€ 15.210,-

* Voor de individuele inkomensnorm geldt voor een alleenstaande ouder een andere inkomensnorm. De norm voor een alleenstaande ouder is € 1.338,28 (110%).

Personen ouder dan de pensioengerechtigde leeftijd				
	INKOMENS NORM	110%	130%	MAXIMAAL VERMOGEN
Alleenstaande	€ 1.357,66	€ 1.493,43	€ 1.764,96	€ 7.605,-
Alleenstaande ouders	€ 1.357,66	€ 1.493,43	€ 1.764,96	€ 15.210,-
Echtpaar	€ 1.843,60	€ 2.027,96	€ 2.396,68	€ 15.210,-

¹³ Zie: Kwijtschelding (gemeentebelastingenamstelland.nl)

¹⁴ Zie: Inkomensnormen bijzondere bijstand en miniregelingen (amstelveen.nl)

4.3 Motie “Onderzoek steun middeninkomens”

Op 9 november 2022 is de motie ‘Onderzoek steun middeninkomens’ aangenomen. Het verzoek aan het college is om vooruitlopend op het nieuw te formuleren minimabeleid de groep (lage) middeninkomens in kaart te brengen en ook voor deze groep (tijdelijke) voorstellen uit te werken, en daarbij te betrekken dat:

- Werken altijd moet lonen en dat er geen negatieve prikkels bestaan die mensen demotiveren om te gaan werken of te blijven werken;
- Te onderzoeken hoe we deze groep vanuit de gemeente financiële steun in de rug kunnen geven;
- De uitwerking van de voorstellen voor 2023 mee te nemen in het bestedingsplan van het Noodfonds stijgende kosten.

In mei 2023 heeft onderzoeksbureau KWIZ onderzoek gedaan naar de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van inwoners met een laag inkomen (Inkomenseffectrapportage, zie bijlagen). Het aanbieden van gemeentelijke regelingen aan inwoners met een inkomen tot 140% of 150% van het Wettelijke sociaal minimum (Wsm) is doorgerekend. Als dit beleid zou worden ingesteld, levert het uiteraard een verbetering van het besteedbaar inkomen op voor deze groepen.

Uit de inkomenseffectrapportage blijkt echter ook dat alle huishoudens met een inkomen van 140% of 150% Wsm al een redelijk vrij besteedbaar inkomen hebben en er in veel mindere mate sprake is van armoedeproblematiek.

Inkomensgrenzen niet verhogen

De inkomensgrenzen verhogen boven de 130% Wsm levert daarom slechts een kleine bijdrage in het voorkomen van de negatieve effecten van armoede. In de berekeningen is uitgegaan van gestandaardiseerde kosten voor deze groep, op individueel niveau kunnen de resultaten afwijken. We zien daarom geen maatschappelijke aanleiding om de inkomensgrens te verhogen.

Daarnaast is er ook een financieel effect. Als de doelgroep structureel groter wordt stijgen de kosten ook structureel. We hebben een globale inschatting daarvan gemaakt op basis van het hogere aantal huishoudens:

Als je alle regelingen openstelt voor de lagere middeninkomens, en het bereik is daar gelijk als in de doelgroep tot 130%, dan leidt dit tot een geschatte kostenverhoging van 16%, ofwel € 600.000 bij uitbreiding van de doelgroep tot 140% van het Wsm. Als de doelgroep wordt uitgebreid naar huishoudens met een inkomen tot 150% WSM is de geschatte kostenstijging 33%, dat is ca € 1,2 miljoen. Dit zijn relatief hoge bedragen ten opzichte van het beschikbare budget van € 3.756.200. Uiteraard is de kostenstijging lager als je een deel van de regelingen openstelt voor lagere middeninkomens, bijvoorbeeld alleen de kindregelingen.

In 2023 zijn er vrijwel geen signalen ontvangen dat de doelgroep tussen 130% en 150% structureel financiële problemen heeft. Het college kiest er daarom niet voor uitbreiding van de doelgroep naar de lagere middeninkomens.

Inkomen Wsm	Aantal huishoudens	Verhoging in aantallen tov 130% Wsm	Uitbreiding doelgroep in %
130%	4900		
140%	5700	+ 800	16%
150%	6500	+ 1600	33%

4.4 Inkomensnorm: hoe het nu is geregeld

We passen momenteel verschillende inkomensnormen toe bij de aanvragen van diverse regelingen en gezinssituaties. Soms gaan we uit van het wettelijks sociaal minimum (Wsm). Dat is afgeleid van de bijstandsnorm. Soms gaan we bij specifieke regelingen weer uit van het wettelijk sociaal minimumloon. Ook is er in het verleden uitgegaan van een afwijkende norm voor alleenstaande ouders. Voor inwoners met vooruitzicht op een hoger inkomen is de geldende inkomensnorm 110%. Voor inwoners die geen uitzicht hierop hebben is de geldende inkomensnorm 130%. Door diverse inkomensnormen te hanteren ontstaat er veel onduidelijkheid.

Hoe we het gaan doen

Het hanteren van verschillende normen is communicatief lastig en het is in praktijk moeilijk om vooraf te bepalen of iemand wel of niet uitzicht heeft op een hoger inkomen. We gaan daarom in onze beleidsregels de verschillende inkomensnormen gelijk trekken. De basis is de norm vanuit de Participatiewet (=wettelijk sociaal minimum Wsm) en we behouden een aparte norm voor alleenstaande ouders.. Omdat we zoveel als mogelijk gelijke normen willen gebruiken gaan we uit van 130% van het Wsm ongeacht of iemand een vooruitzicht heeft op een hoger inkomen. In praktijk is de inkomensgrens bij de meeste miniregelingen al 130% Wsm. Bij de verlening van de individuele bijzondere bijstand is het aantal inwoners met een inkomen tussen 110% -130 % Wsm in de praktijk heel beperkt. Hierdoor is het risico op een hogere armoedeval ook beperkt. In de doorrekening van de kosten in hoofdstuk 9 is voor de herziene miniregelingen uit gegaan van het aantal huishoudens met een inkomen tot 130% Wsm.

Draagkracht uit het inkomen: hoe het nu is geregeld

Draagkracht passen we toe wanneer iemand bijzondere bijstand aanvraagt maar een inkomen heeft dat hoger is dan een bepaalde inkomensgrens. Draagkracht leiden we dus af van het

inkomen boven een maximaal van toepassing zijn de norm. Als er draagkracht is dan moet een deel van die draagkracht de kosten betalen. Momenteel kennen we per kostensoort binnen de bijzondere bijstand verschillende draagkrachtpercentages. Het hangt van de kostensoort af welk percentage van het meerinkomen in aanmerking wordt genomen voor de draagkracht. Zo kan er een ander draagkrachtpercentage van toepassing zijn bij een noodzakelijke verhuizing dan bij een vergoeding voor bewindvoeringskosten.

Hoe we het gaan doen

Uit onderzoek onder diverse gemeenten blijkt dat alle gemeenten één draagkrachtpercentage hanteren. We stellen dan ook voor om met één draagkrachtpercentage te werken. Bij een hoger inkomen dan de inkomensnorm van 130% Wsm passen we een draagkrachtpercentage toe van 30%. Dat betekent dat van het meerinkomen 30% moet worden gebruikt om zelf te voorzien in de kosten.

Draagkracht uit vermogen: hoe het nu is geregeld

Bij het beoordelen of iemand in aanmerking komt voor bijzondere bijstand kijken we ook naar iemands vermogen. Wanneer iemand een hoger vermogen heeft dan de norm komt hij niet of slechts deels in aanmerking voor een vergoeding. Ook hier zitten momenteel verschillen in per kostensoort. Bij een noodzakelijke verhuizing of duurzame gebruiksgoederen hanteren we een andere vermogensgrens dan bij een vergoeding voor bewindvoeringskosten.

Hoe we het gaan doen

Het is duidelijker voor de inwoner en de uitvoering om één vermogensgrens te hanteren. Het voorstel is dan ook om aan te sluiten bij de vermogensgrens die is vastgelegd in de Participatiewet. De vermogensgrenzen verschillen per gezinssituatie en worden jaarlijks landelijk aangepast.

5. KERNWAARDEN IN DE UITVOERING VAN DIENSTVERLENING AAN INWONERS

Nota Sociaal Domein versterking dienstverlening en programma Menselijke maat

De kernwaarden voor de dienstverlening worden doorontwikkeld in het programma Menselijke Maat dat sociaal domein breed wordt ingezet. Het doel van dit programma is om de dienstverlening naar inwoners zichtbaar te verbeteren: 'de inwoners van Amstelveen voelen zich gehoord, gezien en geholpen'. We willen de dienstverlening en communicatie (het 'hoe') in het sociaal domein versterken door deze goed aan te laten sluiten bij de behoeften van inwoners van Amstelveen. We willen de menselijke maat meer leidend laten zijn in de uitvoering.

Deze ambitie hebben we uitgewerkt, in de vijf pijlers van een toekomstbestendige dienstverlening:

1. Een eenvoudige en laagdrempelige toegang
2. Een klantvriendelijke bejegening
3. Werken vanuit de bedoeling
4. De klantvraag centraal
5. Vergroten van lerend vermogen

We zijn een meerjarig programma gestart om hier de komende jaren invulling aan te geven. Het is een lerende aanpak, waarbij we aansluiten bij wat werkt. De aandacht gaat uit naar het versterken van integraal samenwerken, maatwerk in geval van meerdere zorgen, vakmanschap, maar ook het concreet verbeteren van voorlichting, brieven, formulieren en van onze bereikbaarheid en bekendheid bij inwoners.

Vertaling van deze algemene ambities naar team Minimaregelingen

In de uitvoering van de dienstverlening hanteren we enkele basisprincipes waar we hieronder dieper op ingaan.

Vertrouwen

Met vertrouwen kijken we naar onze inwoners. Er wordt gewerkt vanuit wederzijds vertrouwen en respect. Dat betekent, daar waar dat mogelijk is volgens de wet, niet alles meer moet worden aangetoond. We hebben ook vertrouwen in onze eigen uitvoering. Door de uitvoering meer discretionaire bevoegdheid te geven verwachten wij beter hulp te bieden. Door duidelijk te communiceren naar onze inwoners vergroten we tot slot het vertrouwen in de overheid en nemen we mogelijk ook schaamte weg om voorzieningen aan te vragen.

We doen dit door echt te luisteren naar de inwoner en keuzes die een inwoner heeft gemaakt niet te veroordelen. Een inwoner zal meer over de persoonlijke situatie vertellen als er vertrouwen is.

Bewust

Wanneer een inwoner zich bij de gemeente meldt met een probleem/hulpvraag, zijn wij ons ervan bewust dat men doorgaans eerst geprobeerd heeft op een andere wijze hun probleem op te lossen. Dat men over een drempel heen is gestapt en mogelijk schaamte heeft overwonnen. Inwoners hebben mogelijk te maken met stress als gevolg van de situatie waarin men zich bevindt. We nemen de tijd voor de inwoner om zijn verhaal te kunnen vertellen. We houden in de dienstverlening rekening met de werking van stress op een inwoner. We merken dat inwoners met problemen zelf ook onderschatten wat stress met hen doet. Een inwoner realiseert zich niet altijd dat problemen voortkomen door aanhoudende stress.

Realistisch

In de benadering van inwoners is het belangrijk niet alleen uit te gaan van hoe mensen zich behoren te gedragen (normatief) en wat zij zouden moeten kunnen (rationeel), maar hoe zij zich feitelijk gedragen en wat zij daadwerkelijk kunnen (realistisch). Met name als zij onder druk staan van stress of te maken hebben gehad met ingrijpende gebeurtenissen.

Toepassen maatwerk

Inwoners met een laag inkomen hebben recht op ondersteuning via minimaregelingen en/of bijzondere bijstand. Als er sprake is van een bijzondere situatie (denk aan een inwoner met complexe problematiek), de inwoner een laag inkomen heeft en er bijzondere kosten zijn die gemaakt moeten worden (die niet ergens anders kunnen worden vergoed), dan zijn er eventuele mogelijkheden tot vergoeden van deze kosten via bijzondere bijstand. Om deze overweging goed te kunnen maken moet goed gekeken worden naar de ruimte om te individualiseren en het toepassen van maatwerk. We streven naar een duurzame oplossing.

Hiervoor moeten we eerst samen met de inwoner op zoek gaan naar het gewenste effect, zowel op korte termijn als op de lange termijn. Het is erg belangrijk dat een oplossing past binnen het denken en doenvermogen en specifieke omstandigheden waar de inwoner op dat moment in zit. Er wordt gekeken of de effecten passen binnen de grondwaarden van de wetten in het Sociaal Domein.

Bij de besluitvorming moet duidelijk worden op welke gronden een besluit wordt genomen, welke wettelijke kaders van toepassing zijn en de financiën. Daarbij is belangrijk dat de gemeente een duidelijke invulling geeft aan beleids- en beoordelingsruimte. Het besluit moet te verantwoorden zijn. We handelen daarbij conform het wetsvoorstel Wet versterking waarborgfunctie Awb¹⁵.

Gelijk resultaat

Bij het toepassen van maatwerk gaan we niet uit van een gelijke voorziening maar van een gelijk effect. Als alle inwoners met een laag inkomen dezelfde ondersteuning ontvangen, kan het zijn dat bepaalde inwoners te weinig ondersteund worden, terwijl anderen ruim gecompenseerd worden. De afbeelding hieronder geeft dit goed weer. We willen hetzelfde resultaat voor alle inwoners: dat zij mee kunnen doen in de samenleving. Door maatwerk te bieden en te kijken naar wat iemand nodig heeft, bereiken we dit effect.

Optimaal benutten capaciteit in de uitvoering

Door de nieuwe opzet van de minimaregelingen ontstaat er meer ruimte bij de medewerkers om maatwerk te bieden aan inwoners en de kernwaarden van onze dienstverlening in praktijk te brengen. Volgens een hele voorlopige globale schatting kan als de overgang naar de nieuwe regelingen is gerealiseerd ongeveer 0,75 fte¹⁶ worden ingezet voor meer persoonlijke gesprekken met aanvragers van bijzondere bijstand. Daarnaast is er capaciteit nodig om de uitvoering van de samenwerking met ketenpartners te versterken en met het op te richten fonds bijzondere noden. We monitoren de resultaten na een jaar.

¹⁵ Bijlage 2 Memorie van Toelichting wetsvoorstel Wet versterking waarborgfunctie Awb | Besluit | Rijksoverheid.nl

¹⁶ 1 fte schaal 9 kost € € 111.500 incl overhead en werkgeverslasten.

Motie 'Focus op armoedepreventie en perspectief voor de minima'

Deze motie is in december 2019 door de gemeenteraad aangenomen. Naar aanleiding van deze motie is het Actieplan armoedepreventie opgesteld. Dit heeft geleid tot een meer integrale benadering van deze inwoners door de klantmanagers van Werk en Inkomen en de consultants van Team Minimaregelingen. Het snel in kaart brengen van motivaties en belemmeringen, intensievere persoonlijke begeleiding en een lagere caseload zijn hierbij belangrijke aspecten. We zullen ook blijven investeren in stress sensitive dienstverlening, waarbij medewerkers getraind worden in bijvoorbeeld motiverende gespreksvoering.

In het Actieplan armoedepreventie is onderzocht hoe we effectieve interventies kunnen inzetten om armoede in Amstelveen zo veel mogelijk te voorkomen en om er voor te zorgen dat armoede wordt teruggedrongen. Dit heeft geleid tot twee onderzoeken van de HVA en onderzoeksbureau INK. Op grond hiervan zijn brieven, webteksten en aanvraagformulieren in het sociaal domein aangepast. De input vanuit de directe doelgroep essentieel geweest bij het herkennen van de

leefwereld en het aanpassen van de dienstverlening vanuit de gemeente. Onderzoeksbureau INK is ingegaan op de vraag hoe we de cyclus van armoede structureel kunnen doorbreken bij inwoners met een bijstandsuitkering en hoe we hen benaderen.

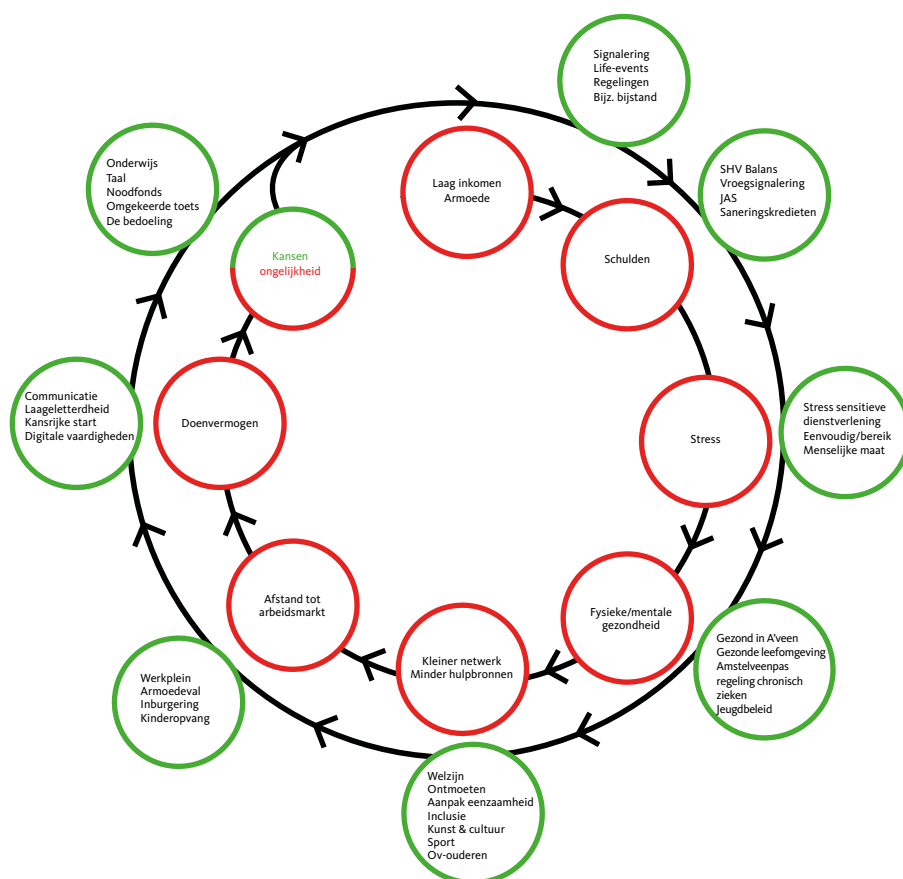
Brede aanpak armoede op cliëntniveau

Toegang

Het Amstelveenloket, het Werkplein AA en het Sociaal team bieden integrale hulp aan inwoners. Dit ziet er als volgt uit:

Amstelveenloket

Het Amstelveenloket is de integrale toegang van het sociaal domein. Inwoners kunnen er terecht met vragen over jeugdhulp, Wmo/zorg, welzijn, een bijstandsuitkering, minimaregelingen, schuldhulpverlening en urgente woonproblematiek. Het loket geeft informatie en advies, voert vraagverhelderingsgesprekken, bekijkt met de inwoner de mogelijkheden in het preventieve voorveld en/of welke ondersteuning van de gemeente nodig is.

Sociaal Team

Het Sociaal Team ondersteunt inwoners met meerdere problemen naast elkaar. Dit team richt zich op het vergroten van zelfregie zodat inwoners weer grip op het leven ervaren. Extra focus ligt op de veiligheid van kinderen en kwetsbare personen.

Werk en Inkomen

De afdeling W&I helpt bij het vinden van werk, ook voor inwoners met een arbeidsbeperking. Bij onvoldoende inkomen of vermogen om in levensonderhoud te voorzien ontvangen inwoners een bijstandsuitkering. Op rijksniveau wordt de Participatiewet “verzacht”, zodat gemeenten in hun uitvoeringspraktijk beter kunnen aansluiten op wat mensen (aan) kunnen en nodig hebben.

Het Werkplein AA is de laagdrempelige toegang voor onze inwoners op het gebied van werk, scholing en reïntegratie. Het Werkplein ondersteunt richting werk en of scholing, altijd dicht bij huis. Daarbij is ook aandacht voor laaggeletterdheid. Er is oog voor de menselijke maat en voor de basis op orde: kwaliteit wordt getoetst aan kaders, er wordt planmatig en projectmatig gewerkt. Het werkplein richt zich op een duurzame uitstroom van werkzoekenden. Daarom kunnen inwoners met behoud van uitkering een opleiding volgen. Deze opleiding draagt eraan bij dat zij duurzaam aan het werk blijven.

Armoede en vrouwen

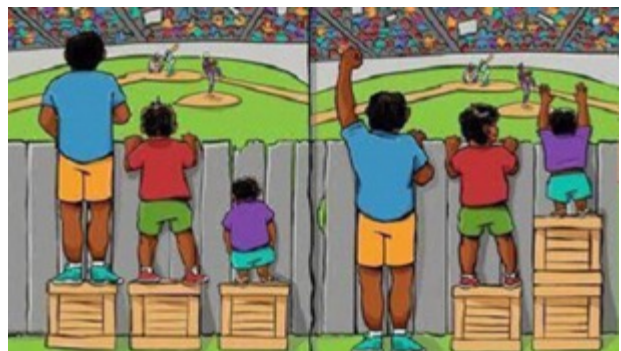
Bij de inburgering bieden wij naast het leren van de taal ook de module arbeidsmarkt en participatie (MAP) aan. Dit is een verplicht onderdeel van de Wet Inburgering 2021. Speciale aandacht gaat uit naar de empowerment van vrouwen. Daarbij wordt onder andere de 7ROSES methodiek ingezet. Dit is een bewezen effectieve methodiek is met betrekking tot het vergroten van empowerment, herstel van sociale verbondenheid, het hervinden van de eigen identiteit en een betekenisgeving aan het gebeurde (bijvoorbeeld trauma's). Met het toepassen van de 7ROSES methodiek doen wij recht aan de motie

“women empowerment”. Tijdens de MAP training is verder veel aandacht voor de psychosociale ondersteuning van statushouders. We gebruiken daarbij de inzichten van ARQ Centrum '45 / kenniscentrum Migratie (expertise centrum psychotrauma).

Teams in het sociaal domein helpen mee om bereik van minimaregelingen te verbeteren

Professionals in de teams van het sociaal domein bespreken in hun reguliere gesprekken het belang van het gebruik van de minimaregelingen, zij stimuleren daarbij dat kinderen daadwerkelijk gebruik maken van het sport en cultuur aanbod. Waar nodig helpen zij met het indienen van een aanvraagformulier, zodat de inwoner niet meerdere afdelingen langs moet.

1. Het Amstelveenloket onderzoekt bij nieuwe aanvragen voor een uitkering niet alleen of er mogelijk recht op (algemene) bijstand bestaat maar ook op het recht op minimaregelingen/bijzondere bijstand (zoals kindregeling) en mogelijke regelingen buiten de gemeente (zoals toeslagen).
2. Bij inwoners die al een uitkering ontvangen, en waarbij de situatie wijzigt (bv kind bereikt een bepaalde leeftijd) kan de klantmanager de eenvoudige aanvragen invullen met de inwoner en laten tekenen. De afhandeling wordt daarna verzorgd door team Minimaregelingen.
3. Daarnaast gaan we vaker ambtshalve regelingen toekennen als de situatie inwoners ongewijzigd blijft.

Gelijke voorziening versus gelijk resultaat.

6. ONTWIKKELOPGAVEN

6.1 Doorontwikkeling regelingen & bereik

Collectieve zorgverzekering Zorg en Zekerheid

Amstelveen heeft zoals gezegd een zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen in samenwerking met Zorg en Zekerheid. Wij bieden twee zorgverzekeringen, nl. de (natura) basisverzekering met aanvullende verzekering AV-Gemeente Standaard. En de (natura) basisverzekering met aanvullende verzekering AV-Gemeente Top. De AV-Gemeente Standaard is een aanvullende verzekering die geschikt is voor inwoners met niet te veel zorgkosten. Er is een aantal extra vergoedingen opgenomen bovenop de basisverzekering, zoals de tandartscontrole. De AV-Gemeente Top is het meest geschikt voor inwoners met hoge zorgkosten.

De verzekerde krijgt een korting op de premie van de aanvullende verzekering, die wordt gefinancierd door de gemeente (gemeentelijke bijdrage). Deze gemeentelijke bijdrage is sinds 2018 hetzelfde gebleven, terwijl de premie van de basisverzekering sindsdien met 22% is gestegen

en de premie van de aanvullende verzekering met 13%.

In de benchmark van Divosa zien we dit terug omdat de uitgaven van Amstelveen lager zijn dan het gemiddelde. Daarnaast is het bereik van de regeling lager dan gemiddeld namelijk 28% ten opzichte van landelijk gemiddelde van 35%. We vinden dit geen wenselijke ontwikkeling omdat relatief veel inwoners met een laag inkomen kampen met chronische gezondheidsklachten. We willen dat deze inwoners goede toegang tot zorg hebben via een goede en betaalbare zorgverzekering.

Verder wordt het risico dat inwoners zich te beperkt verzekeren groter. Dit kan leiden tot meer aanvragen voor individuele bijzondere bijstand voor zorgkosten. Met name wanneer mensen niet regulier naar de tandarts gaan, komen mensen vaak voor hoge tandzorgkosten te staan die niet vergoed worden uit basisverzekeringen.

Onze doelstelling is dat het bereik van de minimapolis stijgt naar het landelijk gemiddelde bereik. Wij zullen daarvoor de volgende maatregelen inzetten:

1. Met ingang van 1 januari 2025 verhogen we jaarlijks de bijdrage van de gemeente per verzekerde met de gemiddelde consumenten prijsindex (CPI).
2. Zorg en Zekerheid biedt ook een goedkopere basispolis voor inwoners met een laag inkomen en weinig zorgkosten. Deze polis wordt al in een aantal gemeenten aangeboden. We doen hier in 2025 en 2026 een pilot mee. In deze polis is ook een vergoeding voor tandartscontrole opgenomen en een klein aantal fysiovergoedingen opgenomen. Er is ook een dekking voor zorgkosten in het buitenland. Hierdoor hoeft de verzekerde hiervoor niet direct zorg te mijden. Deze polis is met name aantrekkelijk voor jongeren die hiermee toch goed verzekerd zijn.

Energiearmoede

Het college heeft het plan van aanpak energiearmoede Amstelveen vastgesteld. Hierin staan maatregelen om inwoners die te maken hebben met energiearmoede te ondersteunen. Als onderdeel van de aanpak energiearmoede hebben we eenmalige middelen van het rijk ingezet op de witgoedactie voor duurzaam witgoed, energiefixers en energiecoaches. Ook hebben we een samenwerking opgezet met Stichting Belklus om energiebesparende maatregelen te nemen in de woning. Energiefixers gaan (vooraf aangekondigd) langs wooncomplexen met een laag energielabel om ter plekke de energiebesparende maatregelen uit te voeren. Daarnaast organiseren wij met het Regionaal Energieloket webinars voor huurders over energiebesparing (ook voor woningeigenaren relevant).

Voorbeeld: verhoging bereik naar aanleiding van de eenmalige energietoeslag.

De eenmalige energietoeslag 2022 kent een zeer hoog bereik, van zo'n 95% van de doelgroep. We hebben deze huishoudens ook geïnformeerd over andere minimaregelingen waar ze mogelijk voor in aanmerking komen. Dit heeft geleid tot een stijging van 11% van het aantal aanvragen voor minimaregelingen en individuele bijzondere bijstand (totaal 430 extra aanvragen). We zullen deze groep inwoners schriftelijk informeren over

de gewijzigde minimaregelingen, zodat zij de meest actuele informatie hebben.

Motie bereken uw recht + digitaal aanvragen

Voor inwoners is het belangrijk om laagdrempelig na te kunnen gaan op welke inkomensvoorzieningen zij mogelijk recht hebben.

Tijdens de raadsvergadering van 9 november 2022 heeft de gemeenteraad de motie 'Deelname aan bereken uw recht' aangenomen. Op 4 april 2023 is de raad geïnformeerd over de afwikkeling hiervan. Het college heeft in die brief aangegeven positief te staan tegenover het gebruik van een dergelijke tool en de definitieve keuze in deze nota te maken. Door een dergelijke tool in te richten voor Amstelveen wordt een hoger gebruik van de regelingen beoogd. De tool bereken uw recht (BUR) van het Nibud is hier een goed voorbeeld van.

In deze nota worden tal van wijzigingen in het minimabeleid voorgesteld vanaf 2024. Deze wijzigingen moeten worden meegenomen bij het inrichten van deze tool. Daarom stellen we voor om de tool in 2024 op te starten.

Eind 2025 evalueren we het gebruik van de tool en nemen we een besluit voor de komende jaren.

6.2 Integrale aanpak armoede en samenwerking netwerkpartners

Zowel in ons beleid als in onze dagelijkse dienstverlening aan inwoners werken we vanuit een integrale aanpak van armoede op alle leefgebieden. In het schema in Bijlage 2 staat aangegeven welke nota's of actieplannen ten grondslag liggen aan de brede aanpak in het sociaal domein en in het bijzonder de aanpak armoedebestrijding.

Versterking netwerken in kwetsbare wijken

In de Nota sociaal domein is aangegeven dat we sterke netwerken in wijken willen bevorderen. Lokale netwerken in kwetsbare wijken waarin formele en informele hulp elkaar aanvullen en wederzijds versterken zijn een belangrijke manier om armoede problematiek te signaleren, schaamte te verminderen en inwoners op een laagdrempelige manier te ondersteunen.

In de nota sociaal domein wordt beschreven hoe we kwetsbare inwoners beter kunnen bereiken door een stevig netwerk in de wijk op te zetten. Een samenwerkingsnetwerk waarvan de leden elkaar goed kennen en dat onder andere zorgt voor het organiseren van preventieve activiteiten voor zowel kwetsbare jeugd als volwassenen. Bijvoorbeeld op een school of op andere locaties waar veel inwoners toch al komen. Een andere belangrijke taak van het netwerk is het fungeren als vraagbaak en als wegwijzer naar hulp of ondersteuning. We willen daarbij focussen op enkele wijken/scholen waar relatief de meeste inwoners met een lagere sociaaleconomische status wonen.

Wijken in Amstelveen	Percentage huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum
Bankras, Kostverloren	15%
Keizer Karelpark	15%
Groenelaan	21%
Buitengebied Noord	7%
Waardhuizen, Middenhoven	12%
Stadshart	6%
Bovenkerk - Westwijk Noord	11%
Elsrijk	10%
Westwijk Zuid	5%
Patrimonium	15%
Uilenstede, Kronenburg	25%
Buitengebied Zuid	10%
Randwijk	5%

6.3. Samenwerkingsprojecten

Samenwerking met netwerkpartners is cruciaal omdat zij armoede signaleren, voorkomen en als toegangspunt fungeren voor inwoners die de gemeente niet makkelijk benaderen. Deze paragraaf richt zich op het intensiveren van deze samenwerking.

We werken al samen met diverse organisaties, zoals de Voedselbank, Kledingbank, Humanitas, Participe, Stichting MEE en Vluchtelingenwerk. Daarnaast verbeteren we de samenwerking met scholen, huisartsen, bewindvoerders en breiden we ons netwerk uit naar de kerken en de kunst-, cultuur- en sportsector.

Uit het Noodfonds stijgende lasten 2023

Noodfonds stijgende kosten 2023 is € 80.000, bestemd om maatwerk te bieden aan inwoners met financieel schrijnende situaties. Ook € 70.000 beschikbaar voor een werkbudget voor maatschappelijke organisaties met dezelfde doelstelling. Door de koopkrachtmaatregelen van het rijk voor minima is er nog beperkt gebruik gemaakt van het fonds. Het kost ook tijd om dit met de maatschappelijke partners goed te organiseren. De ontwikkeling van de inflatie en energiekosten blijft onzeker. Een aantal tijdelijke maatregelen van het Rijk lopen af, zoals de eenmalige energietoeslag. Hierdoor blijft het risico bestaan dat huishoudens met een laag inkomen alsnog in de problemen komen. Daarom stellen we voor om het resterende budget over te hevelen naar 2024. We kunnen dan direct inspringen als dat noodzakelijk is.

Momenteel doen wij ervaring op met een werkbudget waarmee netwerkpartners zoals Vluchtelingenwerk, Humanitas, MEE en Participe inwoners met urgente problemen snel kunnen helpen. Dit gebeurt met een overbrugging tot een reguliere voorziening ingezet kan worden of als er geen toereikende andere voorziening beschikbaar is. Eén van de doelen is meer inzicht te krijgen in het aantal inwoners waarvoor deze hulp effectief en nodig is.

Vrij werkbudget scholen

We ontwikkelen een werkwijze om via de hulpverleners op scholen leerlingen uit gezinnen met een laag inkomen te ondersteunen zodat zij direct kunnen handelen in schrijnende situaties van kinderen. We verkennen hoe een vrij werkbudget waarmee maatwerk geleverd kan worden in gezinnen hieraan bijdraagt als reguliere voorzieningen niet beschikbaar of niet toereikend zijn. Vanwege de synergie met het werkbudget voor netwerkpartners willen we in 2024 € 30.000 inzetten uit de overheveling noodfonds stijgende lasten.

Lokaal fonds bijzondere noden

In het coalitie-akkoord “Warm hart voor Amstelveen” staat dat we overwegen om een fonds bijzondere noden op te richten. De functie daarvan is dat we heel snel kunnen handelen in urgente, spoedeisende situaties. Dat fonds willen we ook vullen met de bijdragen van private partijen.

De opgedane ervaring met het werkbudget bij netwerkpartners en hulpverleners op scholen zullen we benutten bij de initiëring van een fonds bijzondere noden, samen met netwerkpartners, kerken en bedrijfsleven. Deze fondsen bestaan al in meerdere gemeenten en zijn een publiekprivate samenwerking met donateurs (bedrijfsleven etc). We haken het bedrijfsleven ook aan vanwege hun kennis, netwerk en mogelijke hulp bij het uitvoeren van het fonds.

Gebleken is dat het enige tijd kost om deze infrastructuur op te bouwen met partners. We verwachten in Q3 van 2024 de eerste resultaten te kunnen delen.

Cultuur en cultuureducatie (amendement “laagdrempelige cultuur voor alle kinderen”)

Op 7 november 2018 heeft de raad het amendement ‘Laagdrempelige cultuur voor alle kinderen’ aangenomen. Hiervoor is €50.000 structureel toegevoegd aan het minimabeleid. Daarbij is besloten om culturele instellingen en verenigingen te stimuleren om bij jeugdvoorstellingen korting te bieden via de Amstelveenpas. De gemeente vergoedt de korting die de instellingen bieden.

Door dit amendement kunnen gezinnen met een Amstelveenpas gratis of met korting voorstellingen of andere cultuurparticipatie bijwonen. Gedurende de coronamaatregelen was bezoek aan culturele instellingen uiteraard slechts beperkt mogelijk, maar daarbuiten blijkt het aanbod voor jeugd in een behoefte te voorzien, omdat het een aantrekkelijk en educatief uitstapje is¹⁸.

We vinden dat voor gezinnen cultuureducatie van meerwaarde is, omdat het de ontwikkelingskansen van kinderen vergroot. Denk aan zaken als versterken van het uitdrukkingsvermogen, jezelf op een positieve manier presenteren en

met elkaar samenwerken. Door het volgen van educatieve lessen op het gebied van cultuur of kunst kunnen kinderen hun talenten ontdekken en waar mogelijk verder ontwikkelen. In samenwerking met o.a. Platform C zullen we het aanbod beter ontsluiten voor de doelgroep. Hierbij kijken we naar betaalbaarheid voor de doelgroep, locaties dicht bij de kinderen en aansluiting op de belangstelling en behoefte. We gaan daarom het bestedingsdoel van de middelen van het amendement verbreden. We blijven deelname aan goedkope voorstellingen mogelijk maken. Daarnaast bevorderen we ook deelname aan cultuureducatie via lessen en projecten op het gebied van muziek, toneel, dans, film, beeldende kunst en literatuur.

Hiermee sluiten we aan op de Cultuuragenda 2020-2024 ‘De stad als podium’ waarin ambities zijn geformuleerd die van belang zijn voor inwoners met een laag inkomen:

1. De toegankelijkheid voor verschillende doelgroepen staat centraal binnen het culturele aanbod, met extra aandacht voor jongeren, ouderen, zij die minder mobiel zijn en minder draagkrachten.
2. Jeugd en talenten in Amstelveen krijgen de kans om hun creatieve talent te ontdekken, te ontwikkelen en te ontplooien.

Tegengaan menstruatiearmoede via scholen en wijkcentra

Naar aanleiding van de motie ‘Onderzoek ondersteuning van menstruatiearmoede’ is in het schooljaar 2021/2022 een pilot uitgevoerd op Amstelveense middelbare scholen met het aanbieden van gratis menstruatie producten. Deze regeling is inmiddels gecontinueerd.

We zijn een pilot gestart met Participe van één jaar om menstruatieproducten beschikbaar te stellen in de buurtcentra Alleman, Keizer Karel park (MOC gebouw) en De Bolder. Volgens Participe zijn dit de buurthuizen waar de behoefte het grootste is. Participe heeft al eens menstruatieproducten in een deeltastje van buurtcentra geplaatst. Dit bleek in een behoefte te voorzien. Als de pilot succesvol is continueren we het aanbod.

¹⁸ Kinderen kunnen het hele jaar door voor twee euro p.p. naar de film en in de schoolvakanties zijn er gratis theateervoorstellingen bij de schouwburg Amstelveen. Bij Platform C geldt een kortingsregeling van 30% op muziek- en dansonderwijs en Urban Arts en 50% reductie op taalcursussen en creatieve cursussen voor houders van de Amstelveenpas.

Vanuit het Rijk zijn er ontwikkelingen rondom het tegengaan van menstruatiearmoede. Zo komt er extra budget voor het Armoedefonds waardoor de Voedselbank in Amstelveen ook menstruatieproducten kan uitdelen aan inwoners.

Dierenartskosten

De gemeente heeft beleid en een budget om het dierenwelzijn te bevorderen. We onderzoeken of er bereidheid is bij dierenartsen en de dierenambulance om medewerking te verlenen aan een korting voor houders van de Amstelveenpas op dierenartskosten en/of de chipkosten voor huisdieren. Dit wordt gefinancierd uit het budget van dierenwelzijn.

7. RESULTATEN PARTICIPATIE

Ervaringen van inwoners met de huidige regelingen voor minima

In april 2023 is een Cliënt Ervaringsonderzoek (CEO) uitgevoerd onder huishoudens met een Amstelveenpas met vragen over het minima-beleid. Respondenten hadden de keus of zij de vragenlijst digitaal (via een QR-code) wilden invullen of op papier. In totaal hebben 1.587 huishoudens een verzoek ontvangen om de vragenlijst in te vullen. 282 huishoudens hebben de vragenlijst ingevuld, waarvan 72 online en 210 op papier. 24% van de deelnemers aan het onderzoek heeft kinderen.

De belangrijkste resultaten met betrekking tot de huidige regelingen zijn:

- 60% van de respondenten ervaart minder stress door de regelingen.
- 90% van de ouders maakt gebruik van kindregelingen.
- De helft van de ouders geeft aan dat hun kinderen 'soms of vaak' niet mee sociaal mee kunnen doen.

- De helft van de respondenten is tevreden over de financiële hulp. 20% is dit niet.
- Zeven van de tien respondenten geeft aan dat zij het afgelopen jaar de energierekening konden betalen doordat zij energietoeslag kregen. Slechts 13 procent had dit ook gekund zonder de energietoeslag.
- Respondenten geven aan dat zij graag meer aanbod (voor met name sport en cultuur) zouden willen zien, daarnaast geeft een deel aan de pas te willen gebruiken voor korting op eerste levensbehoefte zoals voeding, noodzakelijke kleding en hoge huurkosten.

We concluderen dat het armoedebelief het gewenste effect heeft op de individuele inwoners die er gebruik van maken. De meerderheid ervaart minder stress en is tevreden over de geboden hulp.

In het Cliënt Ervaringsonderzoek is inwoners niet alleen gevraagd naar hun ervaringen met de regelingen (zie hoofdstuk 5.6), maar ook naar hun ervaringen met de communicatie over de regelingen. Zij gaven aan dat:

- De helft van de respondenten hulp heeft ontvangen bij het aanvragen van een regeling of heeft dit door iemand anders laten doen.
- Degenen die de aanvraag zelf hebben gedaan beoordelen het contact met de gemeente met een 7,6.

Zowel de medewerkers van de gemeente als de cliënten geven aan dat het taalgebruik vanuit de gemeente verbetert, maar soms toch nog te ambtelijk is. Ook moet er blijvende aandacht zijn voor inwoners met minder of geen digitale vaardigheden. De helft van de respondenten heeft hulp gehad bij het aanvragen van regelingen. Dit laat zien dat het nog niet gelukt is om de aanvraagprocedure zodanig laagdrempelig in te richten dat nagenoeg elke inwoner in staat is om zelf de aanvraag in te dienen. Het verbeteren van de aanvraagprocedure heeft structureel de aandacht.

Stadsgesprek met inwoners over minimavoorzieningen

Inwoners die meededen met de enquête konden zich opgeven voor een stadsgesprek over minimavoorzieningen. Met de ruim twintig deelnemers en de Cliëntenraad Minima Amstelveen (CMA) is dieper ingegaan op wensen met betrekking tot het toekomstige aanbod aan minimavoorzieningen. De uitkomsten uit de enquête werden hier goeddeels bekrachtigd. De belangrijkste bevindingen over de regelingen uit het stadsgesprek waren:

Algemeen:

- De deelnemers ervaren stress door het niet kunnen betalen van algemene kosten (zoals boodschappen) door stijgende inflatie;
- De inwoners die gebruik maken van de minimavoorzieningen zijn zeer divers, hun leefsituaties ook. Daarom is er veel behoefte aan maatwerk passend bij de situatie.

Bevindingen met betrekking tot de voorzieningen:

- Behoefte aan keuzevrijheid, bijvoorbeeld zelf bepalen waar je een computer koopt.
- Er zijn nu geen regelingen die de participatie van volwassenen bevorderen. Hier was onder de deelnemers wel veel behoefte aan.
- Veel inwoners met een laag inkomen hebben gezondheidsproblemen. Er is behoefte aan goede regelingen voor (onverzekerde) zorgkosten en een goede zorgverzekering.
- Er is behoefte aan meer (gratis) activiteiten bij de Amstelveenpas en voor jeugd meer uitstapjes.
- Veel behoefte zowel bij jeugd als volwassenen aan regelingen voor praktische zaken, zoals computer, fiets, goedkoop OV, dierenartskosten, woninginrichting, witgoed.
- Tijdens de zomervakantie, mogelijkheden voor kinderfeestjes (verjaardag). Computer per kind i.p.v. per gezin. Ook: vaker een computer kunnen vervangen, apparatuur is snel verouderd vanwege opleidingseisen. Fiets (+ reparatie) en goedkoop OV voor kinderen, boodschappenpakket voor de feestdagen.
- Er werd voorgesteld om te betalen op specifieke momenten, bijvoorbeeld uitbetaling schoolkosten, sportkosten in september als het nieuwe schooljaar en sportseizoen weer begint.

Communicatie

Een aanzienlijk deel van de deelnemers is blij met de hulp die de gemeente biedt en met de communicatie die ze met de gemeente hebben. Er is daarnaast ingezoomd op verbetermogelijkheden.

Aanvraagprocedures

Bij de aanvraagprocedures vinden inwoners het aanleveren van stukken bewerkelijk, bijvoorbeeld het uploaden van documenten bij de aanvraag. Aanvraagformulieren zijn al verbeterd, maar bij de gebruiksvriendelijkheid van formulieren en de communicatie is nog ruimte voor verbetering. Het zou fijn zijn als aanvraagprocedures zoveel mogelijk hetzelfde zijn bij alle regelingen. Ook een aparte aanvraagprocedure voor spoed-aanvragen zou een goede aanvulling zijn.

Bejegening en schaamte

Bij het aanvragen van minimaregelingen moet worden uitgegaan van vertrouwen in de inwoner. We geven voorzieningen zodanig vorm dat het gebruik geen schaamtegevoel geeft, bijvoorbeeld bij de Amstelveen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door ook versies van de Amstelveenpas aan te bieden voor andere groepen of te werken met vouchers in plaats van de pas, omdat dat de stempel minima wegneemt.

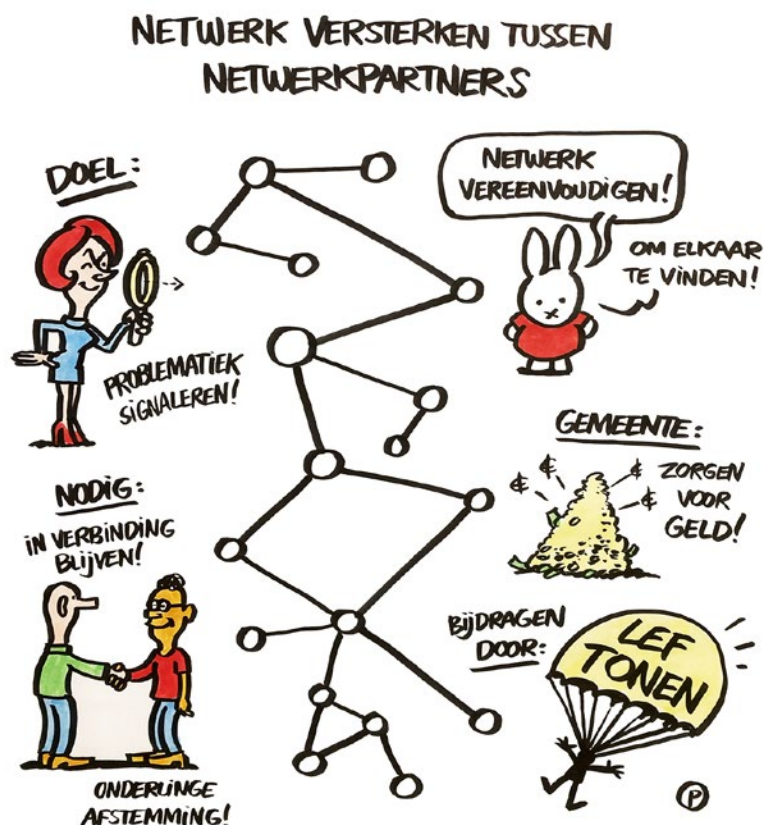
Voorlichting en informatie

Deelnemers gaven aan dat de taal en inhoud van onze communicatie duidelijk genoeg is. De website is beter geworden, maar het kan nog beter. De informatie op de website is soms nog lastig te raadplegen of onduidelijk. Het kan helpen om regelmatig te communiceren over de Amstelveenpas en de aanbiedingen. Bijvoorbeeld door vaker te mailen met aanbiedingen en informatie over minimaregelingen of maak een regelmatig verschijnende nieuwsbrief met tips & tricks (tips zoals good to go box bij supermarkten. Communiceer naar de inwoner zodra de regeling verlopen is. De invoering van een ideeënbus is een laagdrempelige manier om tips in te zamelen vanuit de inwoners.

Samenwerking netwerkpartners / netwerkbijeenkomst

Op 9 mei 2023 hebben we een bijeenkomst georganiseerd met lokale netwerkpartners om input te verzamelen voor deze beleidsnota (zie bijlage voor het verslag). Er werd besproken hoe het netwerk versterkt kan worden om inwoners beter te ondersteunen. De focus ligt op het bereiken van inwoners met een laag inkomen, het signaleren van problemen, kennisdeling en het bieden van hulp door de meest geschikte partij.

De deelnemers concludeerden dat regelmatige netwerkbijeenkomsten bijdragen aan deze doelen. Een bijkomend doel is het organiseren van een "tegengeluid" om eventuele blinde vlekken in beleid of uitvoering snel te identificeren. We zijn van plan een werkgroep op te richten met netwerkpartners om gezamenlijk 1 of meerdere bijeenkomsten per jaar te organiseren en thema's te bespreken.

8. KENGETALLEN

Zoals hierboven is aangegeven is er veel onderzoek gedaan naar het begrip armoede. Belangrijk is om te realiseren dat armoede niet alleen te meten is aan de hand van de hoogte van het inkomen. Mensen met een hoger inkomen kunnen door ingrijpende gebeurtenissen ook in financiële problemen komen. Armoede en schulden zijn de dagelijkse realiteit voor veel mensen in Nederland. In 2021 hadden ruim 500.000 huishoudens een inkomen rond de 101% van het sociaal minimum. Een inkomen dat dusdanig laag is dat het gezin (of alleenstaande) risico liep op armoede. Op 1 januari 2021 hadden er meer dan 599 duizend huishoudens te maken met geregistreerde problematische schulden (7,4%).¹⁹

8.1. CBS - laag en langdurig laag inkomen

De gegevens hieronder zijn ook van het CBS. Bij de definitie van het sociaal minimum kijkt het CBS alleen naar het inkomen van huishoudens. Het vermogen (zoals spaargeld) wordt niet meegeteld. De feitelijke doelgroep van het gemeentebestuur is dus lager, omdat inwoners alleen recht hebben op minimavoorzieningen als ze weinig vermogen hebben.

Laag en langdurig laag inkomen	Amstelveen					
	Particuliere huishoudens		Personen		Kinderen	
Duur inkomenspositie: Ten minste 1 jaar Jaar: 2021*	x 1.000	%	x 1.000	%	x 1.000	%
Inkomen tot lage inkomensgrens	2,2	5,6	3,9	4,6	0,9	5,0
Inkomen tot 101% sociaal minimum	2,2	5,6	3,4	4,0	0,6	3,5
Inkomen tot 110% sociaal minimum	3,2	8,1	5,0	5,9	1,0	5,4
Inkomen tot 120% sociaal minimum	4,0	10,3	6,3	7,4	1,2	6,8
Inkomen tot 130% sociaal minimum	4,9	12,5	7,7	9,0	1,5	8,0
Inkomen tot 140% sociaal minimum	5,7	14,6	8,9	10,6	1,7	9,2
Inkomen tot 150% sociaal minimum	6,5	16,7	10,3	12,2	1,9	10,3
Totaal*	39	100	85	100	18	100

Bron: CBS/ Statline

*Studentenhuishoudens en huishoudens zonder volledig jaarinkomen zijn buiten beschouwing gelaten

(Als deze huishoudens wel worden meegenomen is het totale aantal huishoudens in Amstelveen circa 43.500 particuliere huishoudens en 92.000 personen)

Aantal kinderen

Uit deze tabel blijkt dat er in de doelgroep tot 130% 4900 huishoudens zijn, met in totaal 7700 personen. Hieronder zijn 1500 kinderen tot 18 jaar. Het gaat om ca 800 huishoudens (16%).

Aantallen huishoudens met minderjarige kinderen in Amstelveen

1 jaar	1 minderjarig kind	2 minderjarige kinderen	3 of meer minderjarige kinderen	Totaal huishoudens
105%	0,2	0,2	0,1	500
110%	0,2	0,2	0,1	500
120%	0,3	0,2	0,1	600
130%	0,3	0,3	0,2	800

4 jaar	1 minderjarig kind	2 minderjarige kinderen	3 of meer minderjarige kinderen	Totaal huishoudens
105%	0,1	0,1	0	200
110%	0,1	0,1	0,1	300
120%	0,1	0,1	0,1	300
130%	0,2	0,1	0,1	400

Aantal huishoudens dat langdurig een laag inkomen heeft

In de cijfers van het CBS (2021) hieronder zien we een verschil tussen 1 jaar afhankelijk en 4 jaar afhankelijk zijn van een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Hieruit blijkt dat 60% van de huishouden langer dan 4 jaar een laag inkomen heeft. Voor deze groep is te verwachten dat zij minder reserves hebben om op terug te vallen, waardoor de noodzaak van een goed vangnet met minima-regelingen voor deze groep extra belangrijk is. De overige 40% van de huishoudens heeft kortere tijd een laag inkomen. Voor hen is het een tijdelijke situatie.

2021	105% Wsm			
x1000	1 jaar	1 jaar of langer ex. pensioen	>4 jaar	>4 jaar ex. Pensioen
Huishoudens	2,6	1,6	1,1	0,5

2021	130% Wsm			
x1000	1 jaar	1 jaar of langer ex. pensioen	>4 jaar	>4 jaar ex. Pensioen
Huishoudens	4,8	2,7	2,9	1,3

Inkomensbron 18+ Amstelveen

x1000 huishoudens

Hierin is zichtbaar dat huishoudens met een pensioen als hoofinkomen de grootste categorie vormen, op de tweede plaats staan de huishoudens met een bijstandsuitkering.

1 jaar	Inkomen uit arbeid	Inkomen uit eigen onderneming	Bijstandsuitkering	Arbeidsongeschiktheidsuitkering	Werkloosheidsuitkering	Overige uitkering sociale voorzieningen	Pensioen	Overig of onbekend
105%	0,3	0,3	0,6	0,2	0	0,1	1	0,1
110%	0,3	0,3	0,7	0,3	0	0,3	1,2	0,1
120%	0,5	0,3	0,7	0,4	0,1	0,3	1,6	0,1
130%	0,7	0,4	0,7	0,4	0,1	0,3	2,1	0,1

4 jaar	Inkomen uit arbeid	Inkomen uit eigen onderneming	Bijstandsuitkering	Arbeidsongeschiktheidsuitkering	Werkloosheidsuitkering	Overige uitkering sociale voorzieningen	Pensioen	Overig of onbekend
105%	0	0	0,3	0,1	0	0,1	0,6	0
110%	0,1	0	0,4	0,2	0	0,2	0,8	0
120%	0,1	0,1	0,4	0,2	0	0,2	1,1	0
130%	0,2	0,1	0,5	0,3	0	0,2	1,6	0

Ook zien we dat 60% van de huishoudens een vrouw het hoofdkomen heeft, bij 40% van de huishoudens is de hoofdkostwinnaar een man.

Hoofdkomen van het huishouden: verdeling man/vrouw 18+ in Amstelveen

2021	1 jaar		
	Mannen	Vrouwen	
105%	1,1	1,5	
110%	1,3	1,8	
120%	1,6	2,4	
130%	1,9	2,9	4800 huishoudens ²⁰

2021	4 jaar langdurig		
	Mannen	Vrouwen	
105%	0,4	0,8	
110%	0,6	1	
120%	0,8	1,4	
130%	1	1,9	2900 huishoudens

Gemiddeld salaris per opleidingsniveau

Er zijn geen specifieke cijfers beschikbaar voor Amstelveen over het opleidingsniveau van huishoudens met een laag inkomen. Er is wel landelijke informatie beschikbaar over het gemiddelde loon bij verschillende opleidingsniveaus. Hierin is zichtbaar dat een lage opleiding leidt tot een gemiddeld laag salaris. Hierdoor wordt het risico op armoede voor laag opgeleiden hoger.

²⁰ Dit aantal huishoudens is afkomstig uit Armoedescan (cbs.nl). Er zijn dan 4800 huishoudens. In CBS statline zijn er 4900 huishoudens. Dit komt door afrondingsverschillen

We bekijken het gemiddeld loon (netto) van 4 opleidingsniveaus:²¹

Gemiddeld salaris vmbo, havo- en vwo-onderbouw en mbo niveau 1:	rond de €23.000 netto per jaar.
Gemiddeld salaris havo, vwo of mbo niveau 2, 3 of 4:	rond de €29.000 netto per jaar.
Gemiddeld salaris hbo of wo:	rond de €37.000 netto per jaar.
Gemiddeld salaris master:	rond de €49.000 netto per jaar.

8.2 Stadspeiling 2023

In de stadspeiling 2023 geeft 49% van de inwoners van Amstelveen met een laag inkomen aan moeilijk tot erg moeilijk rond te kunnen komen met een laag inkomen. Met name inwoners met een laag inkomen geven aan dat de mate waarin zij rond kunnen komen, duidelijk (26%) verslechterd is, terwijl mensen met een modaal of hoog inkomen vaker aangeven dat de situatie ongeveer gelijk is gebleven (resp. 38% en 44%).

8.3 Resultaten Benchmark Armoede & Schulden: minimaregelingen vergeleken met andere gemeenten

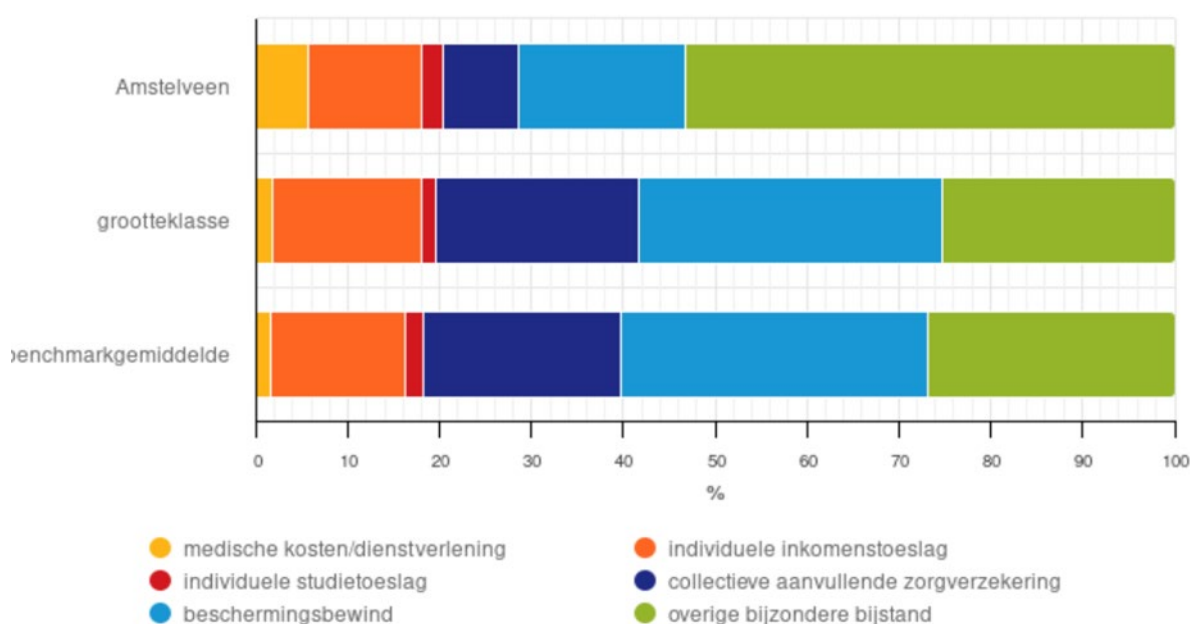
Op advies van de rekenkamer is een benchmark uitgevoerd door Divosa over het jaar 2021. Daaruit bleek dat gemeenten moeilijk met elkaar te vergelijken zijn door registratieverschillen en omdat elke gemeente de voorzieningen naar eigen manier inricht en organiseert. De benchmark geeft

voor Amstelveen het volgende globale beeld ten opzichte van andere gemeenten:

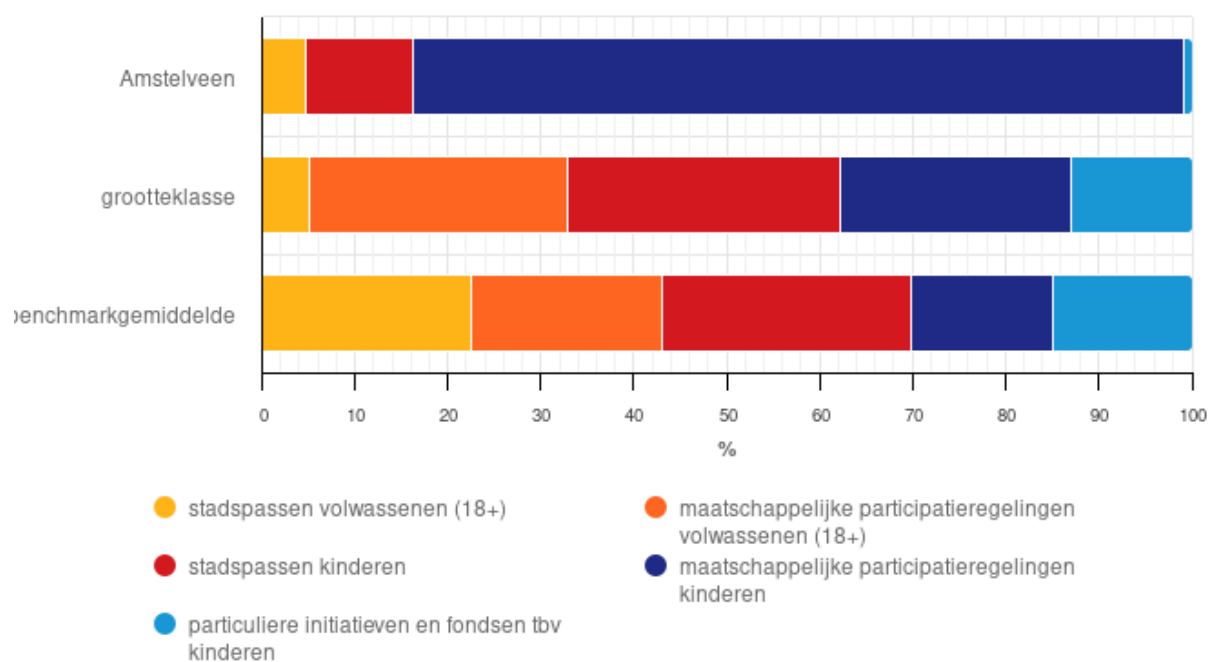
- Hoogte uitgaven bijzondere bijstand en gemeentelijke regelingen: meer dan gemiddeld totaal, p.p. en per huishouden;
- Meer diversiteit in uitgaven in de individuele de bijzondere bijstand dan gemiddeld;
- Gemeentelijke regelingen: relatief veel regelingen voor kinderen;
- Gemeentelijke regelingen: relatief weinig ca geen regelingen voor volwassenen;
- Lage kosten stadspas in vergelijking met andere gemeenten;
- Gebruik van fondsen in andere gemeenten meer gangbaar;
- Relatief lage uitgaven voor de zorgverzekering voor minima.

Hieronder geven we de belangrijkste grafieken uit de benchmark weer.

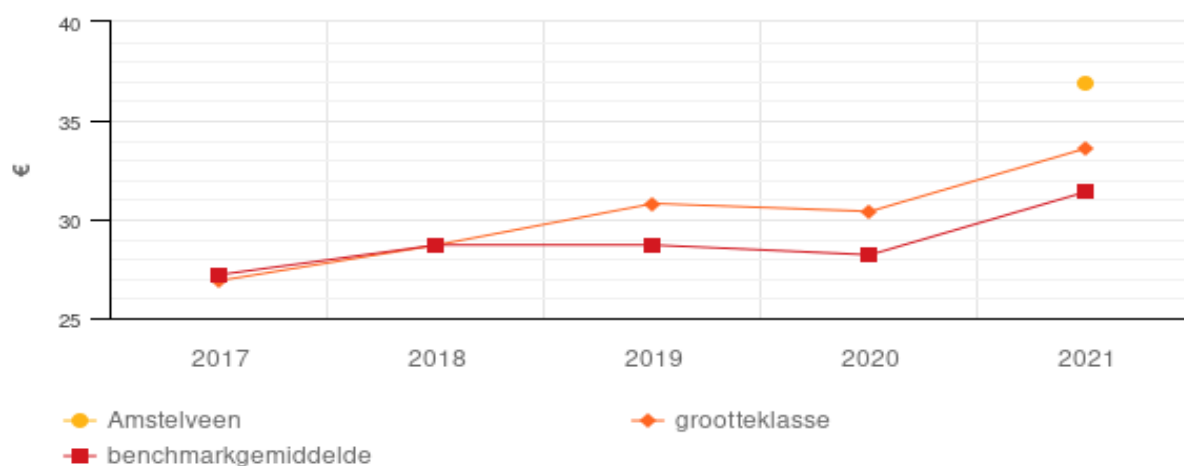
Grafiek 1.2. Verdeling totale uitgaven bijzondere bijstand 2021

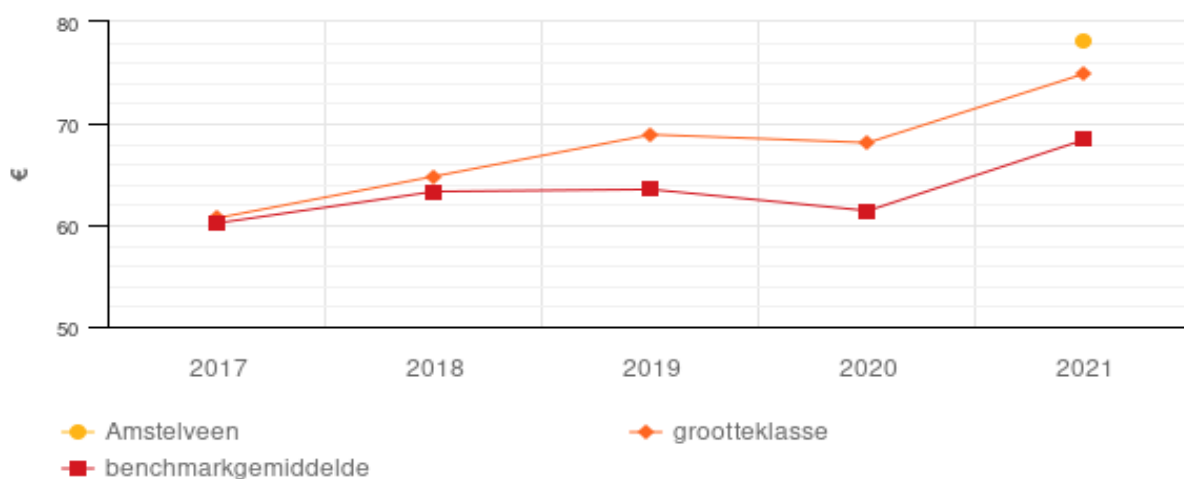
Grafiek 1.3. Verdeling totale uitgaven maatschappelijke participatie 2021

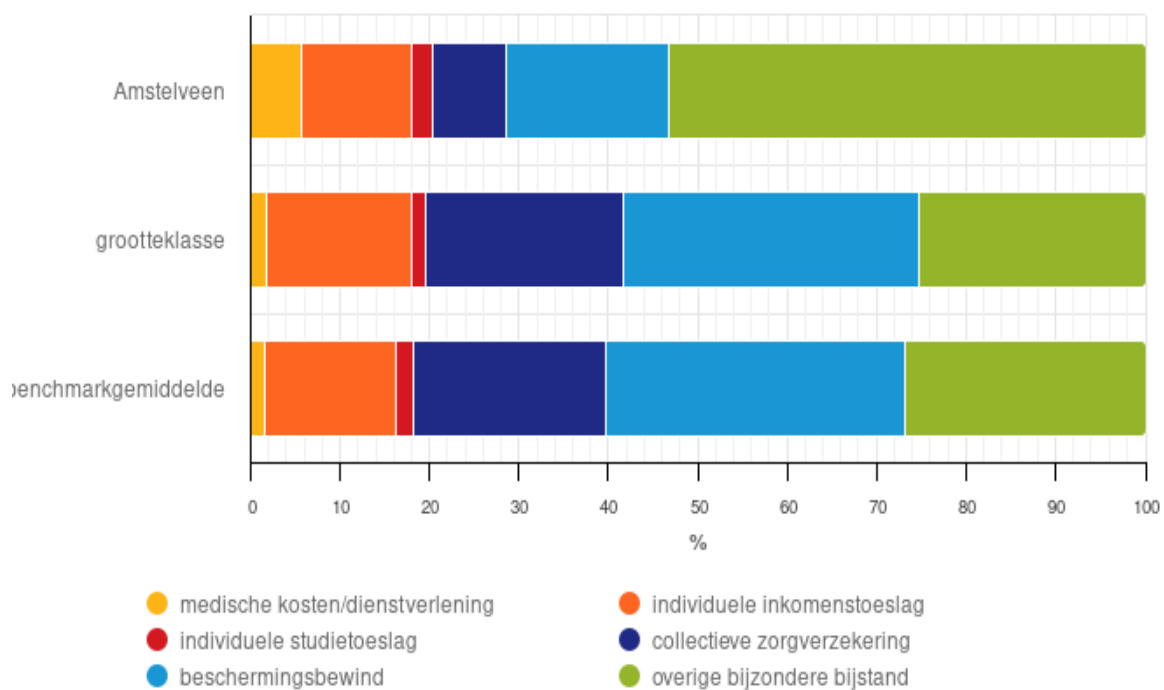
Grafiek 1.4. Uitgaven bijzondere bijstand per inwoner

Grafiek 1.5. Uitgaven bijzondere bijstand per huishouden

Grafiek 1.6. Verdeling totale uitgaven bijzondere bijstand 2021

9. FINANCIËN

Het totale budget voor de regelingen is gestegen van € 3.091.800 in de programmabegroting van 2023 naar € 3.756.200. in 2024. Bij de doorrekening van de kosten van de nieuwe indeling van de regelingen zijn we uitgegaan van een gemiddeld bereik van 40% van het aantal huishoudens met een inkomen tot 130% Wsm. Dit is iets boven het landelijk gemiddelde bereik van 30 à 35% van de regelingen. Bij de inschatting van de kosten is aangesloten bij het gebruik van regelingen in 2021, omdat er in 2022 een terugval was als gevolg van de Coronamaatregelen.

Raming kosten op jaarbasis		Dekking		
regeling	kosten	programma begroting structureel	Gezond in Amstelveen structureel	College Uitvoeringsprogramma Meerjarig incidenteel
Tabletregeling 6 t/m 8 jaar ²²	€ 10.000	€ 10.000		
Kindpakket 4 t/m 8 jaar ²³	€ 162.500	€ 162.500		
Kindpakket 9 t/m 11 jaar ²⁴	€ 126.750	€ 126.750		
Kindpakket 12 t/m 17 jaar ²⁵	€ 217.600	€ 217.600		
Regeling pensioengerechtigden	€ 198.000	€ 154.400		€ 43.600
Fietsvoorziening kinderen	€ 24.000 ²⁶			€ 24.000
Maatwerkvoorziening	€ 168.500	€ 168.500		
Zwemregeling jeugd	€ 87.123 ²⁷	€ 87.123		
Zwemregeling volwassenen	€ 19.500 ²⁸	€ 19.500		
Collectieve ziektekostenverzekering	€ 285.849 ²⁹	€ 285.849		
Pilot basispolis Zorgverzekering	€ 7.400			€ 7.400
Amstelveenpas	€ 37.500 ³⁰	€ 37.500		
Leefstijl/sport/cultuur/participatie volwassenen	€ 200.000		€ 200.000	
Materiele uitvoering derden	€ 136.500 ³¹	€ 136.500		
Middelen menstruatie armoede	€ 6.000			€ 6.000
Bereken uw recht app	€ 10.000 ³²			€ 10.000
Individuele bijzondere bijstand	€ 2.000.000	€ 2.000.000		
Fonds Bijzondere Noden	€ 20.000			€ 20.000
Communicatiekosten	€ 16.500			€ 16.500
Diversen, o.a. extern onderzoek	€ 22.500			€ 22.500
Totaal	€ 3.756.212	€ 3.406.222	€ 200.000	€ 150.000

²² Gebaseerd op gebruik cijfers computer regeling basisonderwijs 2022, 50 gezinnen pj

²³ Gebaseerd op het bereik in het basisonderwijs in 2021, schatting 325 kinderen 4 t/m 8 jaar

²⁴ Gebaseerd op het bereik in het basisonderwijs in 2021, schatting 195 kinderen 9 t/m 11 jaar

²⁵ Gebaseerd op het bereik van kinderen in het voortgezet onderwijs in 2022, schatting 272 kinderen

²⁶ Maximaal 250 kinderen pj

²⁷ Gebaseerd op cijfers 2022

²⁸ Obv tarieven zwembad en huidig gebruik

²⁹ Gebaseerd op begroting 2023, huidige uitgaven zonder budget voor verhoging bereik of gemeentelijke bijdrage

³⁰ Gebaseerd op begroting 2023, kosten Loyalty Group

³¹ Bijvoorbeeld kaartverkoop Schouwburg Amstelveenpas, zwembad de Meerkamp (anders dan zwemregeling)

³² Opgave vd organisatie

Enmalig budget 2024		
Doorontwikkeling Amstelveenpas	€ 100.000	Enmalig incidenteel in 2024 uit middelen van het Uitvoeringsprogramma 2023: kansen voor de toekomst.
Overheveling Noodfonds Stijgende Lasten 2023	€ 140.000	Enmalig in 2024, in de tweede tijdvakrapportage 2023 is deze overheveling meegenomen. Uit dit budget worden eenmalig de werkbudgetten voor hulpverleners op scholen en maatschappelijke organisaties gefinancierd in 2024.

Kosten

Hoger bereik leidt tot meer kosten

De minimaregelingen zijn open einde regelingen. Dat betekent dat als het aantal toekenningen stijgt, de kosten ook hoger worden. Als er een hogere doelstelling voor het bereik wordt geformuleerd, betekent dit dat het benodigde budget ook hoger wordt. Uiteraard zien we in praktijk verschillen in bereik per regeling. We hebben dan ook streefdoelen voor het bereik per regeling opgenomen op basis van het huidige bereik. (zie hoofdstuk 4).

Jaarlijkse fluctuatie in kosten

De consequentie van open einde regelingen is ook dat kosten jaarlijks fluctueren omdat je niet geheel kan voorspellen hoeveel aanvragen er binnen komen. Dat is mede afhankelijk van ontwikkelingen waar de gemeente weinig invloed op heeft, zoals economische ontwikkelingen en inkomensbeleid van het Rijk.

Toelichting kinderen

In hoofdstuk vier is bij de kindregelingen toegelicht dat de totale kosten voor kindregelingen zullen stijgen omdat voorheen de sport en cultuurregeling pas werd uitbetaald nadat het gezin een factuur had ingestuurd. Meer dan de helft van de gezinnen stuurde geen factuur in en ontving daarom geen geld. Straks vervalt de voorwaarde dat gezinnen facturen moeten insturen. Gezinnen krijgen het geld na toekenning automatisch uitbetaald. Hierdoor wordt het bereik hoger en daardoor worden de kosten ook hoger. Daar staat tegenover dat de helft van de gezinnen er op vooruit gaat omdat het geld nu ontvangt, daar waar dat voorheen niet het geval was. De ouders kunnen daarnaast in aanmerking komen voor sport en leefstijlaanbod voor volwassenen, wat er voorheen niet was.

Dekking

Inzet middelen uit het Uitvoeringsprogramma 2023: kansen voor de toekomst

In het uitvoeringsprogramma is een budget opgenomen voor meerjarige incidentele

investeringen in het sociaal domein. We zetten uit dit budget in 2024, 2025 en 2026 € 150.000 in. Dit betekent dat we in 2026 nagaan hoe dit opgevangen kan worden en of er een eventuele aanpassing van minimaregelingen noodzakelijk is. Bij nieuwe regelingen die blijken te voorzien in een behoefte, bekijken we hoe we ze structureel kunnen aanbieden en welke verschuivingen er nodig zijn in het aanbod om binnen het beschikbare budget te blijven.

Overheveling middelen Noodfonds Stijgende Lasten

Uit het Noodfonds Stijgende Lasten is € 80.000 bestemd om maatwerk te bieden aan inwoners met financieel schrijnende situaties. Daarnaast is er € 70.000 beschikbaar voor een werkbudget voor maatschappelijke organisaties met dezelfde doelstelling. Door de koopkrachtmaatregelen van het rijk voor minima is er nog beperkt gebruik gemaakt van het fonds. Het kost ook tijd om dit met de maatschappelijke partners goed te organiseren. De ontwikkeling van de inflatie en energiekosten blijft onzeker. De tijdelijke maatregelen van het rijk lopen af. Hierdoor blijft het risico bestaan dat huishoudens met een laag inkomen alsnog in de problemen komen. In de tweede tijdvakrapportage is voorgesteld om het resterende budget over te hevelen naar 2024. We kunnen dan direct inspringen als dat noodzakelijk is.

Inzet Middelen Gezond in Amstelveen

Voorgesteld wordt om € 200.000 van het budget “Gezondheid in Amstelveen” toe te voegen aan het budget minimaregelingen. Dit is mogelijk doordat aanvullende rijksmiddelen voor gezondheidsbeleid beschikbaar komen (via de SPUK GALA) voor beleid waar de gemeente Amstelveen zelf al mee was begonnen en al mid-delen voor had vrijgemaakt. Met deze herschikking blijft het nu voorgestelde armoedebelief samen met het de afgesproken ambitie voor het gezondheidsbeleid in totaliteit binnen gestelde budgettaire kaders van het sociale domein.

Vergelijking met voorgaande jaren

Totale kosten	In 2021 € 3.163.901 budget	In 2022 € 3.034.983 budget
Regelingen	Verwachte ontwikkeling uitgaven van de nieuwe regelingen t.o.v. kosten in 2021	Verwachte ontwikkeling uitgaven van de nieuwe regelingen t.o.v. kosten in 2022
Voor kinderen	+ € 187.885	+ € 245.575
Voor volwassenen: Leestijl/sport	+ € 200.000	+ € 200.000
Voor ouderen	+ € 143.843	+ € 154.467
Fietsvoorziening kinderen	+ € 24.000	+ € 24.000
Maatwerkvoorziening	-/+ € 0	-/+ € 0
Bijzondere bijstand	-/+ € 0	- /+ € 0
Collectieve zorgkostenverzekering	+ € 14.192	+ € 14.869
Bereken uw recht	+ € 10.000	+ € 10.000
Fonds bijzondere noden	+ € 20.000	+ € 20.000
Communicatiekosten	+ € 16.500	+ € 16.500
Totaal	+ € 596.420	+ € 665.411

Indeling werkbegroting minimaregelingen 2023 op hoofdlijnen

Omschrijving	budget	uitgaven
Budget in programmabegroting	€ 3.091.800	
Kindregelingen		€ 500.000
Collectieve zorgkostenverzekering		€ 285.000
Overige minimaregelingen (o.a. maatwerkvoorziening chronisch zieken en gehandicapten, regeling duurzame gebruiksgoederen)		€ 306.800
Individuele bijzondere bijstand		€ 2.000.000
totaal	€ 3.091.800	€ 3.091.800

10. COMMUNICATIE

Uitgangspunten voor de communicatie over minimaregelingen

Duidelijke informatie en een drempelverlagende werkwijze bij het aanvragen helpen om het bereik van regelingen te verhogen. Daar is de afgelopen jaren al veel aan gedaan, bijvoorbeeld door het taalgebruik in brieven en op de website te verbeteren. Onder de noemer "Amstelveen helpt" communiceert de gemeente binnen het sociaal domein. In het programma Menselijke Maat wordt de communicatie sociaal domein breed herzien. Hiermee zorgen we voor een naadloze aansluiting op onze communicatie over armoedebeleid.

De website vormt de basis voor alle informatie en die moet toegankelijk en duidelijk zijn. Vóór de geplande vervanging in 2024 van het CMS (content management systeem) actualiseren we de teksten en zorgen we voor een vereenvoudiging als dat nodig is.

Brieven, formulieren en folders blijven ook op papier beschikbaar voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn of de voorkeur geven aan een fysiek exemplaar.

11. MONITORING EN EVALUATIE

Het Rekenkamerrapport heeft vastgesteld dat het huidige armoedebeloid geen meetbare doelstellingen kent, waardoor monitoring en evaluatie bemoeilijkt worden. Dit leidt ertoe dat de gemeenteraad niet kan nagaan of het armoedebeloid de beoogde doelgroep bereikt en of de aanpak effectief is. Monitoring en evaluatie zijn cruciaal om te bepalen of de ingezette maatregelen daadwerkelijk armoede bestrijden en om inzicht te krijgen in mogelijke verbeteringen van het beleid.

De volgende kernvragen moeten beantwoord worden:

1. Bereiken we de doelgroep met de ingezette maatregelen?
2. Wat zijn de redenen voor het wel/niet bereiken van de doelgroep?
3. Leiden de ingezette maatregelen tot het gewenste effect?
4. Wat zijn de redenen voor het wel/niet behalen van het gewenste effect?

Via een dashboard volgen we de resultaten op de volgende wijze:

Dashboard	Regeling 1	Regeling 2	Regeling 3
Budget per regeling	€	€	€
Uitgaven (in x periode)	€	€	€
1 Financiën tabel ■ Betrekkingsperiode ■ Per regeling 1 Bereik/aanvragen tabel ■ Aanvraagdatum peildatum			
Aantal aanvragen – (kunnen meerdere unieke personen zijn per aanvraag/gezin)			
Aantal toekenningen – (kunnen meerdere unieke personen zijn per aanvraag/gezin)			
Aantal afwijzingen – (kunnen meerdere unieke personen zijn per aanvraag/gezin)			
Aantal buiten behandeling – (kunnen meerdere unieke personen zijn per aanvraag/gezin)			
Aantal verstrekkingen – Suite per uniek persoon			
Aantal huishoudens bereikt			
Aantal unieke inwoners 18+ bereikt			
Aantal kinderen bereikt			
Potentiële doelgroep			
(bron CBS) opgesplitst naar 18+ en kinderen?			
percentage bereik – waar passend en mogelijk opgesplitst in volwassen en kinderen	%	%	%

Toelichting:

Er kunnen meerdere toekenningen van een regeling per huishouden zijn, bijvoorbeeld v bij de kindregeling. Een verstrekking wordt toegekend aan een inwoner.

10.1 Redenen voor het wel/niet bereiken van de doelgroep

Begin 2025 en begin 2026 zullen we een Cliënt Ervaringsonderzoek uitvoeren. Daarna wordt de frequentie voor de periode daarna bepaald. Daarnaast bespreken we ieder kwartaal onze resultaten met de CMA. Samen duiden we wat er beter kan. Daarnaast zal het bereik een onderwerp van gesprek zijn bij de netwerkbijeenkomsten.

10.2 Leiden de ingezette middelen tot het gewenste resultaat

Dit zal enerzijds worden onderzocht in ons Cliënt Ervaringsonderzoek en anderzijds door gesprekken met de CMA en onze netwerkpartners.

10.3 Wat zijn de redenen voor het wel/niet behalen van het gewenste resultaat

Dit zal enerzijds worden onderzocht in ons Cliënt Ervaringsonderzoek en anderzijds door gesprekken met de CMA en onze netwerkpartners.

10.4 Effectonderzoek door externe onderzoeker in 2025

In het verlengde van Cliënt Ervaringsonderzoeken gaan we na een jaar extern onderzoek doen en het effect van de nieuwe regelingen volgen. Vraagstelling die we meenemen:

1. In welke mate gebruiken inwoners die ambtshalve de kindregelingen hebben gekregen dit geld voor sport/cultuur voor kinderen?
2. Zien we dat inwoners andere keuzes maken dan in het voorgaande systeem van regelingen?
3. Kunnen inwoners beter meedoen in de samenleving?

Waar nodig passen we de werkwijze aan op basis van de uitkomsten. We beslissen dan ook of en wanneer een tweede meting wenselijk is.

Streefdoelen voor het bereik

Om het bereik van de diverse regelingen onder de totale doelgroep vast te kunnen stellen, gaan we uit van de gegevens van het CBS. Door het aantal huishoudens (of het aantal kinderen) vast

te stellen dat gebruik heeft gemaakt van een regeling kunnen we vervolgens het bereik meten. We gaan na drie jaar na of we de doelstellingen voor bereik hebben behaald en of het realistische doelstellingen zijn. Zonodig passen we streefdoelen aan.

Het is niet altijd mogelijk om een streefdoel voor een nieuwe regeling direct te relateren aan het huidige bereik omdat de opzet van de regelingen veranderd is.

Bereik kinderen en ambtshalve uitbetaling kindpakket

Volgens de schattingen van het CBS zijn er 1500 kinderen in een gezin met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Het CBS telt het vermogen niet mee. Voor de gemeentelijke regelingen geldt er wel een maximum voor het vermogen. Hierdoor behoren niet alle 1500 kinderen tot de doelgroep, hoeveel is niet bekend.

In 2021 hebben we 750 kinderen bereikt. Er zijn circa 600 kinderen in de leeftijdscategorie 4 t/m 17 jaar in een gezin met een bijstandsuitkering van de gemeente. Het is aannemelijk dat het overgrote deel van de 600 kinderen tot de bereikte groep van 600 behoort. De ervaring is namelijk dat 65% van huishoudens met een uitkering gebruik maakt van een minimaregeling. We weten niet hoeveel procent huishoudens met kinderen hier bij zijn. Aangezien klantmanagers actief gezinnen wijzen op de regelingen die er voor de kinderen zijn, is het aannemelijk dat deze groep relatief goed bereikt wordt. Ook omdat er relatief veel gezinnen met meer dan twee kinderen zijn, waardoor je per huishouden meer kinderen bereikt. We verwachten daarom dat het ambtshalve uitbetalen aan huishoudens met een uitkering niet zozeer tot meer bereik leidt. Wel dat een deel van de ouders meer geld krijgt dan voorheen omdat ze geen facturen meer hoeven op te sturen (zoals in de huidige sport en cultuur regeling). Bij het bereik uit gezinnen met een ander inkomen gaat het vaak om werkende ouders. Dit is een doelgroep die veel moeilijker te bereiken is.

Regelingen	Aantal huishoudens of kinderen conform CBS tot 130% Wsm	Aantal verstrekkingen / toekenningen	Percentage Bereik	Streefdoelen voor het Bereik in de nieuwe situatie	(geschat) Percentage bereik 2022
	1500 kinderen 4 t/m 18 jaar				
Tablet regeling				Aantal verstrekkingen	50 gezinnen, schatting obv computerregeling basisonderwijs
Kindpakket basisonderwijs 4 t/m 8 jaar				Geschat bereik 325 kinderen	Totaal bereik basisschool 348 kinderen
Kindpakket basisonderwijs 9 t/m 11 jaar				Geschat bereik 195 kinderen	Totaal bereik basisschool 348 kinderen
Kindpakket 12 t/m 17 jaar				Geschat bereik 272 kinderen	Totaal bereik 272 kinderen.
Fietsvoorziening kinderen				Aantal kinderen dat fiets ontving	Geen vergelijkbare voorgaande regeling, budget voor 250 fietsen per jaar.
Beweeg- en leefstijlaanbod volwassenen	6200 inwoners ³³			Opbouwen naar 25% in 4 jaar	Geen voorgaande regeling, daarom nog geen vergelijkingsmateriaal. Bij start is de bekendheid nog in ontwikkeling.
Regeling pensioen-gerechtigden	2200 huishoudens ³⁴			Circa 550 à 600 verstrekkingen	Geen vergelijkbare voorgaande regeling. Bereik onder gebruikers OV regeling is 7,85% (220 inwoners met geactiveerde pas). Bereik van de regeling duurzame gebruiksgoederen was 121 verstrekkingen.
Zwemregeling jeugd	1500 kinderen ³⁵			10%	120 deelnemers (8%)
Zwemregeling volwassenen	Aantal minima zonder zwemdiploma is onbekend			Aantal deelnemers per jaar, want omvang doelgroep onbekend	28 deelnemers in 2022
Amstelveenpas	7700 inwoners (volwassenen + kinderen)			42%	38,44% 2960 inwoners
Zorgverzekering minima	6200 inwoners			Landelijk gemiddelde	27,7% (2023)
Maatwerkvoorziening chronisch ziek / gehandicapt	Niet bekend hoeveel minima hun volledige eigen risico opmaken			Aantal deelnemers per jaar, want omvang doelgroep onbekend	600 inwoners
Individuele bijzondere bijstand	6200 inwoners			Aantal verstrekkingen ³⁶	Gemiddeld aantal verstrekkingen van 975 p.j. over 2021 en 2022

We kiezen voor doelstellingen in het bereik die ambitieus zijn maar ook haalbaar. Het vergt een continue inzet van communicatie om de bekendheid van voorzieningen te verhogen. Ook schaamte houdt mensen tegen om gebruik te maken van regelingen. Een hoger bereik leidt ook tot hogere kosten, en dat levert een spanningsveld op met het beschikbare budget.

³⁴ Bron CBS statline Bij het vaststellen van de doelgroep wordt het vermogen niet meegewogen. Naar verwachting is een gedeelte van de doelgroep vermogen en komt niet in aanmerking voor gemeentelijke minimaregelingen. ³⁵ Bron: CBS statline ³⁶ We registreren het aantal verstrekkingen. Een verstrekking is per huishouden,

Bijlage 1 **Samenvatting netwerkbijeenkomst en resultaten gesprekken stadsgesprek**

Netwerkbijeenkomst Armoedebeleid

Op 9 mei 2023 heeft er een netwerkbijeenkomst plaatsgevonden. Er waren ongeveer 60 deelnemers van uit zo'n 25 verschillende organisaties. De netwerkpartners hebben aangegeven deze netwerkbijeenkomst als waardevol te ervaren en hebben ook uitgesproken dit vaker te willen bijwonen. We zullen daarom een werkgroep samenstellen met de netwerkpartners zodat er 1 à 2 keer per jaar een soortgelijke bijeenkomst gezamenlijk kan worden georganiseerd.

Meest genoemde onderwerpen:

1. Tandartskosten

De netwerkpartners gaven aan dat de kosten voor de tandarts een veelvoorkomend probleem is. Mensen mijden de tandarts omdat zij de kosten voor een controle niet kunnen betalen. Wat vervolgens resulteert in het te laat melden bij de tandarts met problemen, waardoor de problemen en de kosten complexer zijn. De netwerkpartners zien dat meer jonge mensen hierom een kunstgebit krijgen omdat dit wel wordt vergoed.

2. Werk preventief bij jongeren

De netwerkpartners hebben aangegeven dat het voorkomen van armoede al zou moeten beginnen op de basisschool. Jongeren ook betrekken bij de preventiemaatregelen en hun zelfredzaamheid vergroten. Denk hierbij aan het informeren en ondersteunen bij financiën, ondersteunen in vervoer (fiets) en begeleiden naar de juiste opleiding.

3. Maak aanvragen simpeler

De deelnemers geven aan dat er veel mogelijk is in Amstelveen wat betreft armoederegelingen, maar dat het makkelijker kan. Inwoners hebben het gevoel dat zij telkens opnieuw dezelfde gegevens aan moeten leveren. Maak het laagdrempeliger en simpeler. Online eenmalig aanvragen en maak dit mogelijk in verschillende talen. Inwoners moeten zonder afspraak langs kunnen komen.

4. Netwerk tussen netwerkpartners verder versterken

Er is een mooi hulpaanbod van verschillende partners voor de Amstelveense inwoners. De partners geven aan dat zij graag de samenwerking met elkaar willen intensiveren. Zo kan het hulpaanbod beter aansluiten bij de behoefte van inwoners. Partners willen gezamenlijk kennis verbreden tijdens themabijeenkomsten. Ook is er behoefte aan een nieuwe vorm voor een sociale kaart, zodat makkelijk en snel inzichtelijk wordt welke partij wat biedt. Partners geven aan dat zij het netwerk graag willen uitbreiden met andere partijen zodat er een volledig hulpaanbod komt.

Stadsgesprek met inwoners over minimavoorzieningen

Inwoners die meededen met de enquête konden zich opgeven voor een stadsgesprek over minimavoorzieningen. Op 12 juli 2023 is met ruim twintig deelnemers en de CMA (cliëntenraad Minima Amstelveen) dieper ingegaan op wensen met betrekking tot het toekomstige aanbod aan minimavoorzieningen. De uitkomsten uit de enquête werden hier goeddeels bekrachtigd. De belangrijkste bevindingen over de regelingen uit het stadsgesprek waren:

De inwoners die gebruik maken van de minimavoorzieningen zijn zeer divers, hun leefsituaties ook. Daarom is er veel behoefte aan maatwerk passend bij de situatie. De deelnemers ervaren stress door het niet kunnen betalen van algemene kosten (zoals boodschappen) door stijgende inflatie. Er is behoefte aan meer keuzevrijheid, bv zelf bepalen waar je een computer koopt. De suggestie werd gedaan om uitbetalingen te doen op het moment dat de kosten worden gemaakt, bv uitbetaling sportkosten in september als het nieuwe sportseizoen weer begint. Dan wordt de verstrekte regeling echt uitgegeven aan de kosten waarvoor het bedoeld is. Voorzieningen die nu effectief zijn en volgens de deelnemers moeten blijven: regelingen voor kinderen, vergoeding voor eigen risico zorgverzekering (maatwerkvoorziening), de eenmalige energietoeslag. Hieronder input van deelnemers over specifieke voorzieningen:

1. Amstelveenpas

Er is behoefte aan meer aanbod van (gratis) activiteiten bij de Amstelveenpas.

2. Jeugd

Vooraf meer aanbod uitstapjes ed. tijdens de zomervakantie, mogelijkheden voor kinderfeestjes (verjaardag). Computer per kind i.p.v. per gezin. Ook: vaker een computer kunnen vervangen, apparatuur is snel verouderd vanwege vereisten van de opleiding. Fiets (+ reparatie) en goedkoop OV voor kinderen, boodschappenpakket voor de feestdagen.

3. Volwassenen

Er zijn nu geen regelingen die de participatie van volwassenen bevorderen. Hier was onder de deelnemers wel veel behoefte aan. Denk aan vergoeding openbaar vervoer, fietsen (+ reparatie), sport, computer.

4. Medische kosten die niet vergoed worden door zorgverzekeraar

Veel inwoners met een laag inkomen hebben gezondheidsproblemen. Er is behoefte aan regelingen voor kosten die je via de zorgverzekering niet of beperkt vergoed krijgt, zoals de tandarts en brillkosten.

5. De maatwerkvoorziening voor chronisch zieken is niet toereikend, want:

- Het bedrag is te laag in verhouding tot de kosten die deze groep maakt voor zorg.
- Als je net niet je hele eigen risico opmaakt kom je niet in aanmerking. Terwijl je vaak wel veel eigen bijdragen voor zorg hebt. Kan er een staffel worden ingevoerd?

6. Zorgverzekering minima:

- Aanvullende verzekering voor GGZ onvoldoende, veel behandelingen zijn niet gecontracteerd door Zorg & Zekerheid.
- Verzekering wordt duur gevonden in verhouding tot wat er vergoed wordt. Kan Amstelveen met andere gemeenten samenwerken om een betere zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen te realiseren?

7. *Praktisch*

Er is behoefte aan nog een witgoedactie. Deze werd begin 2023 als onderdeel van het plan van aanpak verminderen energiearmoede georganiseerd. De vouchers waren veel te snel op. De vergoeding voor inrichtingskosten is niet voldoende om hele woning mee in te richten. Een vergoeding van dierenartskosten zou een goede aanvulling zijn.

Bijlage 2 Brede aanpak armoedebeloid in gemeentelijke beleidsnota's en actieplannen

We hanteren verschillende aanpakken om deze gevolgen van armoede te voorkomen of te verzachten. Zo hebben we een schuldhelpverleningaanpak, stresssensitieve dienstverlening, gezondheidsbeleid en gemeentelijke regelingen voor inwoners met een laag inkomen. Onderstaand schema geeft onze brede aanpak en aanvullende acties weer. Het algemene kader hiervoor is de nota sociaal domein. Hieronder een overzicht van beleidskaders en actieplannen.

Nota/actieplan	Probleem
Nota Sociaal Domein 2023 - 2026	Twee speerpunten: Versterken dienstverlening en versterking netwerken in kwetsbare wijken. Maatschappelijke doelstellingen geformuleerd, o.a. inwoners ervaren zo min mogelijk financiële belemmeringen.
Nota armoedebeloid "Versterken bestaanszekerheid". Diverse verordeningen en beleidsregels. Uitvoering Participatiewet	<i>Laag inkomen</i> Deze nota is gericht op armoedebestrijding en ondersteuning van inwoners met een laag inkomen. Bijzondere bijstand, gemeentelijke regelingen, werken volgens de bedoeling. Het laatste vangnet voor bestaanszekerheid is de Participatiewet. De normen voor de bijstandsuitkering zijn hierin door het Rijk vastgelegd. Daarnaast bevat de wet bepalingen voor onder andere het omgaan met giften, omgaan met terug en invorderingen en de mate waarin maatwerk kan worden geleverd. De exacte invulling van deze aspecten van de Participatiewet zijn geen onderdeel van deze nota, maar raken wel het armoedebeloid. Waar mogelijk legt het college de wet zodanig uit dat kansengelijkheid wordt bevorderd.
Beleidsplan schuldhelpverlening "de toekomst in Balans" 2021-2024	<i>Schulden</i> Dit beleidsplan is gericht op preventie van schulden en het zo vroeg mogelijk signaleren van schulden. Daarnaast wordt ingezet op schuldhelpverlening, jongeren in Amstelveen schuldenvrij (JAS), schuldhelpverlening aan ondernemers, saneringskredieten, scholing, budgetbegeleiding en laagdrempelige dienstverlening door Financiële cafés. Via de vroegsignalering worden inwoners ook ingelicht over minimaregelingen.
Stresssensitieve dienstverlening	<i>Stress</i> Stresssensitieve dienstverlening beoogt de ervaren stress te verminderen en in ieder geval de geboden dienstverlening niet te laten bijdragen aan het stressniveau. Daarbij hoort ook een simpele aanvraagprocedure en duidelijke brieven.
Nota Sociaal Domein 2023 - 2026	Twee speerpunten: Versterken dienstverlening en versterking netwerken in kwetsbare wijken. Maatschappelijke doelstellingen geformuleerd, o.a. inwoners ervaren zo min mogelijk financiële belemmeringen.

Nota/actieplan	Probleem
Nota armoedebeleid “Versterken bestaanszekerheid”. Diverse verordeningen en beleidsregels. Uitvoering Participatiewet	<i>Laag inkomen</i> Deze nota is gericht op armoedebestrijding en ondersteuning van inwoners met een laag inkomen. Bijzondere bijstand, gemeentelijke regelingen, werken volgens de bedoeling. Het laatste vangnet voor bestaanszekerheid is de Participatiewet. De normen voor de bijstandsuitkering zijn hierin door het Rijk vastgelegd. Daarnaast bevat de wet bepalingen voor onder andere het omgaan met giften, omgaan met terug en invorderingen en de mate waarin maatwerk kan worden geleverd. De exacte invulling van deze aspecten van de Participatiewet zijn geen onderdeel van deze nota, maar raken wel het armoedebeleid. Waar mogelijk legt het college de wet zodanig uit dat kanselijkheid wordt bevorderd.
Beleidsplan schuldhulpverlening “de toekomst in Balans” 2021-2024	<i>Schulden</i> Dit beleidsplan is gericht op preventie van schulden en het zo vroeg mogelijk signaleren van schulden. Daarnaast wordt ingezet op schuldhulpverlening, jongeren in Amstelveen schuldenvrij (JAS), schuldhulpverlening aan ondernemers, saneringskredieten, scholing, budgetbegeleiding en laagdrempelige dienstverlening door Financiële cafés. Via de vroegsignalering worden inwoners ook ingelicht over minimaregelingen.
Stresssensitieve dienstverlening	<i>Stress</i> Stresssensitieve dienstverlening beoogt de ervaren stress te verminderen en in ieder geval de geboden dienstverlening niet te laten bijdragen aan het stressniveau. Daarbij hoort ook een simpele aanvraagprocedure en duidelijke brieven.
Uitvoeringsagenda gezond in Amstelveen Visie op gezonde leefomgeving Werkagenda GGZ “samenwerken aan maatschappelijk herstel” Regioaanpak Huiselijk geweld “veiligheid voor elkaar” Veilig thuis Amstelveense Jeugdagenda JOGG Woonbeleid	<i>Fysieke / mentale gezondheid</i> De verschillende nota's hebben als doel de Fysieke / mentale gezondheid van onze inwoners te bevorderen. Daarnaast dragen enkele regelingen vanuit het minimabeleid bij aan het bevorderen van gezondheid
Aanpak eenzaamheid Cultuuragenda Sport en beweegnota Mantelzorgbeleid Vrijwilligersbeleid Lief en leedstraten Aanpak inclusie Welzijnsbeleid	<i>Kleiner netwerk/minder hulpbronnen</i> De verschillende nota's dragen bij aan het tegengaan van de problematiek dat inwoners met een laag inkomen een kleiner netwerk hebben en daardoor minder hulpbronnen hebben.

Nota/actieplan	Probleem
Kadernota Veranderopgave inburgering Strategische agenda arbeidsmarktregio groot Amsterdam	<i>Doenvermogen</i> Met onder andere deze onderdelen stimuleren wij het doenvermogen. Doenvermogen, menselijke maat en stress sensitieve dienstverlening ligt in elkaars verlengde.
Voor en vroegschoolse educatie WEB-gelden Onderwijs	<i>Kansengelijkheid</i> Door in te zetten op educatie in brede zin werken we onder andere aan verbeteren kansengelijkheid.

Bijlage 3 **Vergelijking geraamde kosten vanaf 2024 vergeleken met de kosten van 2021 en 2022**

Uitgaven 2021	
Regelingen voor kinderen ³⁷	€ 328.965
Regeling volwassenen	€ n.v.t.
Regelingen voor ouderen ³⁸	€ 54.157
Maatwerkvoorziening	€ 153.262
Zwemregeling jeugd	€ 130.548
Zwemregeling volwassenen	€ n.v.t.
Collectieve ziektekostenverzekering	€ 279.057
Pilot basispolis Zorgverzekering	€ n.v.t.
Amstelveenpas	€ 37.500
Materiele uitvoering derden	€ 142.500
Bereken uw recht app	€ n.v.t.
Individuele bijzondere bijstand	€ 2.032.036
Communicatiekosten	€ 16.500
€ 3.163.901	

Uitgaven 2022	
Regelingen voor kinderen ³⁹	€ 271.275
Regeling volwassenen	€ n.v.t.
Regelingen voor ouderen ⁴⁰	€ 43.533
Maatwerkvoorziening	€ 168.158
Zwemregeling jeugd	€ 76.416
Zwemregeling volwassenen	€ 6.317
Collectieve ziektekostenverzekering	€ 278.380
Pilot basispolis Zorgverzekering	€ n.v.t.
Amstelveenpas	€ 37.500
Materiele uitvoering derden	€ 142.500
Bereken uw recht app	€ n.v.t.
Individuele bijzondere bijstand	€ 1.994.404
Communicatiekosten	€ 16.500
€ 3.034.983	

³⁷ Kosten basisonderwijs en voortgezet onderwijs: sportkosten, schoolkosten, internet, computerregeling, huiswerkbegeleiding,

³⁸ Reg. duurzame gebruiksgoederen +OV

³⁹ Kosten basisonderwijs en voortgezet onderwijs: sportkosten, schoolkosten, internet, computerregeling, huiswerkbegeleiding,

⁴⁰ Reg. duurzame gebruiksgoederen +OV

Bijlage 4 Aantallen verstrekkingen in 2021 en 2022

2021	aantallen
Bijzondere bijstand	910 verstrekkingen
Individuele inkomenstoeslag	105 verstrekkingen
Maatwerkvoorziening	609 verstrekkingen
Regeling duurzame gebruiksgoederen	66 verstrekkingen
OV ouderen	220 deelnemers
Amstelveenpas	2960 deelnemers
Collectieve ziektekostenverzekering	1700 deelnemers
Schoolregeling PO	456 kinderen
Schoolregeling VO	294 kinderen
Sport & cultuurregeling kinderen	345 kinderen
Computer regeling basisonderwijs	91 gezinnen
Computer regeling voortgezet onderwijs	112 kinderen

2022	aantallen
Bijzondere bijstand	973 verstrekkingen
Individuele inkomenstoeslag	125 verstrekkingen
Maatwerkvoorziening	667 verstrekkingen
Regeling duurzame gebruiksgoederen	121 verstrekkingen
OV ouderen	300 deelnemers, waarvan 220 geactiveerde passen
Amstelveenpas	3290 pashouders
Collectieve ziektekostenverzekering	1770 deelnemers
Schoolregeling PO	348 kinderen
Schoolregeling VO	277 kinderen
Sport & cultuurregeling kinderen	295 kinderen
Computer regeling basisonderwijs	48 gezinnen
Computer regeling voortgezet onderwijs	70 kinderen

Bijlage 5 was/wordt overzicht minimaregelingen

Was			
regeling	leeftijd	bedrag	periode
zwemregeling	18+	pakketprijs	AB- diploma
duurzame gebruiksgoederen	pensioengerechtigd alleen	750	per 3 jaar
duurzame gebruiksgoederen	pensioengerechtigd echtpaar	900	per 3 jaar
OV regeling ouderen	pensioengerechtigd	gratis reizen tijdens daluren met de bussen van Connexxion en gratis reizen met de tram, bus en metro van het GVB.	per jaar
collectieve ziektekosten-verzekering	18+	per persoon	nvt

Wordt				
regeling	leeftijd	bedrag	gezin/alleen	periode
zwemregeling	18+	pakketprijs	per persoon	AB-diploma
beweeg- en gezondheids-aanbod, cultuur en participatie aanbod	18+	via Amstelveenpas	per persoon	doorlopend
regeling alleenstaande pensioengerechtigd	pensioengerechtigd	300	per persoon	per jaar
regeling samenwonend pensioengerechtigd	pensioengerechtigd	375	per gezin	per jaar
collectieve ziektekosten-verzekering	18+	bijdrage gemeente wordt geïndexeerd	per persoon	nvt

Was				
regeling	leeftijd	gezin/kind	bedrag	periode
Internet	4 t/m 17	per gezin	180	per jaar
Sport - en cultuur	4 t/m 17	per kind	375	per jaar
School - Primair onderwijs	nvt	per kind	75	per jaar
School - Voortgezet onderwijs	nvt	per kind	150	per jaar
Computerregeling Primair onderwijs	va 4 jaar	per gezin	400	per 4 jaar
Computerregeling Voortgezet onderwijs	t/m 17 jaar	per kind	400	per 4 jaar
Vak- en huiswerktraining Voortgezet onderwijs	t/m 17 jaar	per kind	300	per jaar
Zwemles	4 t/m 17	per kind	pakketprijs	ABC diploma

Wordt				
regeling	leeftijd	gezin/kind	bedrag	periode
Kindvergoeding	4 t/m 8	per kind	500	per jaar
Kindvergoeding	9 t/m 11	per kind	650	per jaar
Kindvergoeding	12 t/m 17	per kind	800	per jaar
Tabletregeling	6 t/m 8	per gezin	200	per 4 jaar
Vak- en huiswerktraining		per kind	300	per jaar
Zwemles	4 t/m 17		pakketprijs	ABC diploma